

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2002-2003

3 juli 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, MEDIA EN SPORT

Vraag om uitleg van de heer Walter Vandenbossche tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de toekenning van de cheques van Vlaanderen Feest aan de Brusselse gemeenten

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de federale subsidies voor culturele participatie van personen die in armoede leven

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de resultaten van een Limburgse studie over het afbouwen van de DAC-jeugdwerkers en het jeugdwelzijnswerk in Limburg, gekoppeld aan de verontrustende berichten van de studie over het welzijn van jongeren

Vraag om uitleg van mevrouw Niki De Gryze tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de problemen in de musicalsector

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de toerismetaks voor jeugdbewegingen en de sterke verhoging ervan in de gemeente Kasterlee

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Renaat Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme en tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de toerismetaks die sommige gemeenten heffen en waarvan de jeugdsector het slachtoffer is

Vraag om uitleg van de heer Bart De Smet tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de gevolgen van het nieuwe kunstenaarsstatuut voor het verenigingsleven

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de valorisatie en bestendiging van kunstpatrimonium via een beleid van cultuurautonomie

Interpellatie van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de uitvoering van het decreet Vlaams jeugdbeleid

Met redenen omklede motie

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de ongewilde bescherming van privé-gebouwen door de dienst Monumenten en Landschappen

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de bescherming van de historische site Pilkem Ridge in Ieper

Commissie voor Cultuur, Media en Sport

Donderdag 3 juli 2003

VOORZITTER : De heer Jo Vermeulen

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 8.30 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Walter Vandenbossche tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de toekenning van de cheques van Vlaanderen Feest aan de Brusselse gemeenten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vandenbossche tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de toekenning van de cheques van Vlaanderen Feest aan de Brusselse gemeenten.

De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, sinds kort bestaat het zeer leuke initiatief om cultuurcheques te verdelen voor de 11-julivieringen in Vlaanderen en Brussel. Brussel werd correct behandeld. Er werd rekening gehouden met de norm van 300.000 inwoners. Daarna is er blijkbaar iets mis gelopen. Het aantal cheques werd gewoon verdeeld over de 19 gemeenten.

Mijnheer de minister, niet in elke gemeente is de Vlaamse aanwezigheid even sterk of is ze even stevig uitgebouwd. Natuurlijk is het een goede zaak dat elke gemeente kan rekenen op een basisvoorziening die toelaat een viering te houden. In Ganshoren en Anderlecht is de aanwezigheid van Vlamingen echter groter. Ik heb niet zozeer een probleem met de cultuurcheques, wel met het referentiekader voor de toekomst. Als hetzelfde principe gehanteerd wordt, dan lopen de zaken verkeerd. Het aantal Vlamingen in Sint-Joost-ten-Node valt echt niet te vergelijken met dat van Anderlecht of Ganshoren.

Mijnheer de minister, kunt u de regeling die u deze keer hebt toegepast niet aanpassen ? In de toekomst zou iets subtieler moeten worden gekeken naar het kwantitatieve aantal van de Vlamingen in een bepaalde gemeente. Bij 11-julivieringen, maar ook bij andere activiteiten, heeft een bredere gemeenschap behoefte aan een groter financieel engagement. Het draagvlak is daar natuurlijk groter en er moeten meer inspanningen worden geleverd.

Mijnheer de minister, vindt u dat er iets is mis gelopen ? Zo ja, zal dat in de toekomst worden verholpen zodat rekening wordt gehouden met het aantal Vlamingen in de 19 gemeenten ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik zou me er vanaf kunnen maken door te zeggen dat ik rekening zal houden met de opmerkingen en de ervaringen op het terrein van de heer Vandenbossche. We zullen een evaluatie maken voor volgend jaar. Toch wens ik de huidige werkwijze even uit de doeken te doen

Binnen het kader van Vlaanderen Feest wordt dit jaar door de Vlaamse regering voor de VZW Vlaanderen-Europa in een specifieke subsidie van 388.000 euro voorzien ter ondersteuning van dorps- en stadsactiviteiten in héél Vlaanderen. Het gaat dus om de 308 steden en gemeenten én de 19 gemeenten in Brussel. Daarnaast stelt de Vlaamse regering een afzonderlijk budget van 471.000 euro ter beschikking, enkel en alleen voor de viering van de Vlaamse feestdag in Brussel. Daarbovenop ontvangen de 19 Brusselse gemeenten voor hun 11-julivieringen in totaal nog eens 20.000 euro subsidies van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Globaal gezien is er dus zeker aandacht voor Brussel.

Wat de verdeling van de subsidies van de VZW Vlaanderen-Europa betreft, wordt gestreefd naar

Van Grembergen

een evenredige spreiding over zoveel mogelijk steden en gemeenten. Voor de 308 steden en gemeenten gebeurt dat door toekenning van een trekkingsrecht op een maximaal mogelijke subsidie-veloppe per gemeente, in verhouding tot het inwonersaantal. Het trekkingsrecht per stad of dorp is maximaal een cheque van 200,3 euro per schijf van 4.000 inwoners met eventueel één poëziecheque van 200,3 euro indien poëzie wordt verwerkt in het programma. Er is ook nog een bonuscheque van 200,3 euro per schijf van 11.000 inwoners. Voor de Brusselse gemeenten werd het trekkingsrecht forfaitair bepaald op 801,2 euro per tijdig en geldig ingediend initiatief.

Elke gemeente, ook de Brusselse, kon die optie op dit trekkingsrecht lichten door tijdige en geldige indiening van een dossier bij de VZW Vlaanderen-Europa. De gemeenten zullen de voor hen uitgetrokken subsidie geheel of gedeeltelijk ontvangen in de mate dat zij de programmakosten na afloop van de campagne bewijzen. Niet-opgenomen subsidiepakketten gaan terug naar de algemene pot.

Voor de Brusselse gemeenten werden acht tijdig en geldig ingediende dossiers voor ondersteuning van festiviteiten geregistreerd. Het betreft Anderlecht, Brussel/Laken, Etterbeek, Ganshoren, Jette, Sint-Agatha-Berchem, Sint-Joost-ten-Node, Sint-Lambrechts-Woluwe en Koekelberg. Het is correct dat in het decreet op het lokaal cultuurbeleid een subsidieregeling is uitgewerkt, waarbij de aanvullende subsidiëring van 1 euro per inwoner aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie ter beschikking wordt gesteld. Zij maakt hierover, onder meer in het kader van het eigen cultuurbeleidsplan, de nodige bestedingsafspraken. In de praktijk blijkt dat de gehanteerde werkwijze uitgaat van een maximale subsidiariteit.

Mijnheer Vandenbossche, ik dank u dan ook voor de vergelijking die u hebt gemaakt. Ik zal er zeker rekening mee houden voor eventuele latere toepassing. Gelet op het totale budget dat de Vlaamse regering vrijmaakt voor de 11-julivieringen in Brussel via de VZW Vlaanderen-Europa en via een aparte subsidie, is het duidelijk dat we zeer veel aandacht willen schenken aan de 11-julivieringen van de Brusselse Vlamingen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de federale subsidies voor culturele participatie van personen die in armoede leven

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Van Cleuvenbergen tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de federale subsidies voor culturele participatie van personen die in armoede leven.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, dit is een belangrijke interpellatie, niet alleen in mijn ogen maar ook in die van een aantal andere mensen, en wel om twee redenen. Het gaat in de eerste plaats om armoede. We streven er permanent naar om die te voorkomen. Daarnaast gaat het om cultuur. Tijdens de vorige legislatuur hebben we een hele reeks zittingen gehouden over armoede. Voor mensen die in armoede leven is cultuur een kernbeleving.

De Vlaamse overheid heeft dus duidelijk de taak een armoedebeleid te voeren. Jaarlijks is er een Vlaams actieplan waarin afspraken worden gemaakt en prioriteiten vastgelegd. Begin dit jaar is dat ook gebeurd onder leiding van de toenmalig bevoegde minister, mevrouw Vogels. In het plan staat ook een hoofdstuk over de actiepunten die de verschillende ministers zullen ondernemen. Het gaat hierbij dus om een horizontaal beleid inzake armoede.

Mijnheer de minister, in de pre-electurale periode heeft de federale regering via een KB van 8 april 2003 beslist een subsidie toe te kennen aan de OCMW's om de sociale en culturele participatie en de ontplooiing van hun cliënten te bevorderen. De OCMW's zouden de middelen moeten verdelen aan personen die in armoede leven om ze aan cultuur te laten participeren.

In de motivatie staat dat achterstelling van armen zich in alle domeinen van het dagelijkse leven voordoet met inbegrip van het sociale en het culturele leven, dat integratie van de armen in het maatschappelijk leven op alle domeinen bevorderd moet worden en zich niet alleen kan beperken tot integratie in de arbeidsmarkt, en dat maatschappelijke en culturele ontplooiing grondrechten zijn. Er staat evenwel niet in dat dit een Vlaamse bevoegd-

Van Cleuvenbergen

heid is. Daarom werden in twee schijven extra middelen uitbetaald aan de OCMW's voor culturele participatie.

De eerste schijf is al toegekend. Voor de tweede schijf wordt toegekend, moet er een tussentijds rapport komen over de besteding van de eerste schijf voor 1 november. Tegen juli 2004 moet er bij de dienst Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie een rapport worden ingediend over het gebruik van de toelage samen met alle schuldvorderingen en verantwoordingsstukken in het kader van dit besluit.

En nu kom ik bij uw bevoegdheden als minister van Binnenlandse Aangelegenheden. In uw beleidsnota's lezen we voortdurend dat er geen bijkomende permanente opdrachten zullen worden gegeven aan gemeenten en OCMW's zonder dat hier compensaties tegenover staan. Dit besluit doorkruist niet alleen het Vlaamse cultuurbeleid, het jeugdwerkbeleid en het jeugdwelzijnsbeleid, maar ook het decreet lokaal cultuurbeleid en het gemeentelijk beleid, met name de lokale cultuurbeleidspannen en de opdracht van de gemeentelijke cultuurcoördinatoren. Bovendien belast het zonder enige compensatie het OCMW-personeel, in een materie die voor deze mensen nieuw is. Zo'n twee jaar geleden hebben we in dit parlement een motie goedgekeurd over de overbevraging van de maatschappelijk werkenden.

In de sector zijn er projecten cultuur en kansarmoede. Door het beleid dat nagenoeg projectmatig is opgestart na de aanbeveling van dit Vlaams Parlement in 1998, zijn deze experimenten bijna structureel geworden. Daardoor wordt in heel wat culturele centra – en ik heb het dan in het bijzonder over De Warande in Turnhout als voortrekker – niet alleen gewerkt rond cultuur voor mensen die in armoede leven, maar wordt ook een methode ontwikkeld om dat te doen.

Los van de vraag of de timing haalbaar is voor een zinvolle besteding van de middelen voor cultuur gaat deze projectmatige aanpak met cultuurvreemde partners in tegen het onderdeel 'recht op cultuur' van het Vlaams actieplan armoede, goedgekeurd in januari 2003 door de Vlaamse regering. Het actieplan wil immers oplossingen uitwerken samen met mensen die in armoede leven en onder andere structureel de cultuurparticipatie verhogen via lokale netwerken en samenwerkingsverbanden van culturele, artistieke en kunsteducatieve partners met basiseducatie en lokale afdelingen van

Welzijn. Volgens het plan werden hiervoor zelfs al afspraken gemaakt met welzijnsschakels, het Vlaams Forum voor Armoedebestrijding, Kunst en Democratie, Viboso en het VOCB.

Niet alleen doorkruist de federale overheid op deze manier het Vlaamse reguliere cultuurbeleid voor personen die in armoede leven met een projectmatige en totaal andere aanpak, bovendien is hier duidelijk sprake van een bevoegdheidsoverschrijding. Het is natuurlijk moeilijk om dit duidelijk te maken aan de achterban, want iedereen krijgt natuurlijk graag geld. We moeten echter een beleid voeren met een langetermijnvisie. We moeten dan ook durven erkennen dat het hier gaat om een probleem.

Mijnheer de minister, bent u op de hoogte van dit federale besluit ? Wat gaat u ondernemen tegen deze duidelijke bevoegdheidsoverschrijding ? Hoe wilt u zelf het Vlaams actieplan armoede betreffende cultuur verscherpen om de doelstelling van het federaal project overbodig te maken ? Als het federale niveau daar toch middelen voor heeft, kunt u daar misschien aanspraak op maken. Er moeten, in het kader van de regeringsonderhandelingen, toch nog afspraken worden gemaakt tussen de gewesten en gemeenschappen en de federale regering.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb het altijd wat moeilijk met woorden als armoedebeleid. Het is alsof men daarmee de mensen verbergt achter een begrip.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Zij laten zich het liefst omschrijven als personen die in armoede leven.

Minister Paul Van Grembergen : Een armoedebeleid moet ook een culturaanbod inhouden. Ik ben daar nogal gevoelig voor omdat ik daarover, door omstandigheden, veel heb gelezen. We weten hoe tijdens de oorlog 1940-1945 mensen in kampen hebben gezeten zonder kleren en eten, die zich hebben rechtgehouden met het voordragen van gedichten, het samen zingen van liederen, het lezen van verhalen, enzovoort. Cultuur heeft hen rechtgehouden. Ik vind cultuur dan ook een essentieel onderdeel van een beleid voor mensen die door omstandigheden materieel arm zijn, maar vaak toch over een ongelofelijk geestelijk patrimonium beschikken.

Van Grembergen

Wat de bevoegdheidsoverschrijding betreft, hebben OCMW's de opdracht die maatschappelijke dienstverlening te leveren die mensen in staat moet stellen een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid. Het is dan ook onvermijdelijk dat OCMW's zaken aanraken die behoren tot de zogenaamde persoonsgebonden aangelegenheden waarvoor de gemeenschappen bevoegd zijn. Dat neemt niet weg dat ikzelf, en dat zal u niet verbazen, voorstander ben van een duidelijkere en betere bevoegdheidsverdeling. Mevrouw Van Cleuvenbergen, ik ben het eens met uw eindconclusie. Of die ook gerealiseerd zal worden, is natuurlijk een andere vraag.

Het KB in verband met deze aangelegenheid kent een juridische basis in de wet van 27 december 2002 houdende de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2003. Artikel 2.44.4 van deze wet bepaalt dat binnen de perken van de betrokken basisallocaties subsidies kunnen worden toegekend ter ondersteuning van initiatieven van sociale integratie van groepen in de samenleving die omwille van financiële, familiale of maatschappelijke omstandigheden niet volwaardig aan de samenleving deelnemen. Een andere juridische basis wordt gegeven in de wetten op de rijkscompatibiliteit, gecoördineerd bij KB van 17 juni 1991, inzonderheid de artikelen 55 tot 58.

Het verheugt me dat vanuit het perspectief van sociale integratie het belang van cultuur in het menswaardig bestaan van mensen extra wordt benadrukt. Dat neemt niet weg dat er ook gevaar schuilt in deze beleidsmaatregel. Met name het signaal dat dit een eenmalig initiatief betreft, waarbij geen garanties bestaan over de structurele ondersteuning van de OCMW's, maakt het risicovol. Wie daarvoor moet zorgen, is een andere vraag.

Daarnaast zal het voor de meeste OCMW's een grote uitdaging zijn om deze nieuwe opdracht op een goede manier te kunnen waarmaken. Ik hoef u niet te zeggen dat de OCMW's cultuur niet als een noodzakelijke inspiratiebron in zich dragen. Toch weet iedereen ook dat de leidinggevendenden van bijvoorbeeld rusthuizen steeds vaker culturele initiatieven nemen. In de algemenere geest inzake een beleid voor armere mensen zit het culturele aspect evenwel nog te weinig vervat in de OCMW-gevoeligheden.

Op een recente rondetafelconferentie stelde iemand van een OCMW dat het voor maatschappelijk assistenten niet vanzelfsprekend is om met cul-

tuur om te gaan. Net daarom worden OCMW's ook betrokken in de rondetafelconferenties over cultuurparticipatie, zodat daarover meer aandacht en netwerkvorming kan ontstaan.

Mijn kabinetschef en mijn medewerker die de cultuurparticipatie van bijzondere doelgroepen opvolgen, hebben een afstemmingsgesprek gehad met de medewerkers van de federale minister van Maatschappelijke Integratie alvorens de communicatie naar de OCMW's op gang werd gebracht. Ik heb zelf ook het initiatief genomen voor een onderzoek dat gevoerd werd naar cultuurparticipatie van mensen met een laag inkomen. Daarin worden de verschillende participatiedrempels én de antwoorden weergegeven die daarop gezocht worden in het initiatief dat wij opzetten samen met een aantal sociale partners. Dit onderzoek wordt ook ter beschikking gesteld via het internet op www.vlaanderen.be/cultuur.

Daarnaast heb ik aan Kunst en Democratie de opdracht gegeven om enkele rondetafels te organiseren waarop cultuurparticipatie centraal staat. De grote doelstelling van deze rondetafels is het stimuleren van diverse actoren – sociale organisaties, cultuurcentra, gemeenschapscentra, bibliotheken, kunstencentra, steunpunten uit de culturele sector, enzovoort – om mee werk te maken van het recht op cultuur voor iedereen. Dit zou op termijn moeten leiden tot netwerken tussen verschillende betrokkenen waarin de cultuurparticipatie als vanzelf een betere voedingsbodem vindt.

Kortom, het initiatief van federaal minister Vande Lanotte is een aantrekkelijke kers op de taart. De taart zou echter volledig door de Vlaamse Gemeenschap moeten kunnen worden verzorgd. Eigenlijk zouden we ook de financiële middelen moeten kunnen overbrengen, zodat alles binnen een eenheid van beleid en verantwoordelijkheid valt. Ik hoop dat daarover in de volgende weken nog discussies gevoerd zullen worden.

Ik stel vast dat alles wat enigszins communautair getint is en betrekking heeft op de verhoudingen tussen gemeenschappen en de respectieve bevoegdheden, naar de laatste dagen van het overleg wordt geschoven. Ik besef welk gevaar dat inhoudt. Ik weet ook dat dat dikwijls de fuik wordt waardoor nog maar weinig kan worden gerealiseerd. Men wil immers wat reeds overeengekomen is, niet in gevaar brengen door wat nog overeengekomen moet worden. Ik heb in ieder geval mijn bekommernissen meegedeeld en hoop dan ook dat een aantal duidelijkere afspraken gemaakt kunnen worden.

Van Grembergen

Ten gronde kan ik u echter voor 100 percent volgen en gelijk geven.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt hierover dus reeds voor overleg gepleegd.

Als er een actieplan armoede wordt gemaakt, zou het misschien interessant zijn daarin het onderdeel cultuur op te nemen. Dit geeft meer garanties aan ons, parlementsleden, dat het samenwerkingsakkoord, dat het voorwerp uitmaakt van een bestaand decreet, ook gerespecteerd wordt.

Ik weet ook dat een en ander bij de OCMW's bijzonder bedreigend overkomt. Zij staan daarbij voor een keuze : ofwel de middelen laten liggen, ofwel het uitvoeren van een hele administratie.

U hebt ook gelijk dat het hier niet om een structurele oplossing gaat. U hebt ook mijn eigen conclusie bevestigd, alleen weet ik niet of we dit alles rond zullen krijgen. Toch denk ik dat u en uw medewerkers met een voorsprong vertrekken. Wij hebben hier immers het beleid op gang getrokken. Het zou daarom goed zijn pro-actief te praten met de nieuwe regering, zodat dergelijke zaken in de toekomst vermeden kunnen worden.

Minister Paul Van Grembergen : Dat zal gebeuren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de resultaten van een Limburgse studie over het afbouwen van de DAC-jeugdwerkers en het jeugdwelzijnswerk in Limburg, gekoppeld aan de verontrustende berichten van de studie over het welzijn van jongeren

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Cleuvenbergen tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenaren-

zaken, over de resultaten van een Limburgse studie over het afbouwen van de DAC-jeugdwerkers en het jeugdwelzijnswerk in Limburg, gekoppeld aan de verontrustende berichten van de studie over het welzijn van jongeren.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik stel deze vraag omdat een aantal Limburgse politici van verschillende partijen over deze problematiek zijn aangesproken. Er werd daarbij door de meerderheid afgesproken dit dossier aan u voor te leggen om tot een oplossing te komen. Vermits de oplossing niet duidelijk is, stond ik erop deze vraag nu reeds te stellen om te vermijden dat we in oktober met een onoverkomelijk probleem geconfronteerd worden.

Ik wens eerst te verwijzen naar het Euregionaal jongerenonderzoek naar vrijetijdsbesteding, gezondheidsbeleving en risicogedrag bij jongeren in de tweede en derde graad van het secundair onderwijs. Dat onderzoek geeft overduidelijk aan welke grote problemen Limburgse jongeren ervaren in hun beleving van het begrip 'welzijn'. De uitspraak dat 27 percent aan zelfmoord gedacht heeft en 9 percent effectief een zelfmoordpoging ondernam, wijst op de dringende noodzaak om meer professionele en vooral laagdrempelige hulpverlening in te schakelen.

Toch gaat de conclusie van dit onderzoek over meer dan alleen maar die zelfmoordcijfers. Dit onderzoek concludeert vooral dat gedacht moet worden aan goede preventiemethodieken die niet alleen op het voorkomen van zelfmoord gericht zijn, maar die ook – en vooral – het welzijn van en het welzijnsgevoel bij jongeren moeten verhogen. Dit kan onder meer gebeuren door het inschakelen van professionele jeugdwerkers waarin jongeren vertrouwen hebben. Dit is een enorm belangrijk aspect.

Gelukkig heeft Vlaanderen een goed onderbouwd jeugdbewegings- en verenigingsnetwerk, en gelukkig zijn er heel veel jongeren die daar hun weg naartoe vinden. Toch stellen we tegelijkertijd vast dat heel wat jongeren plots afhaken, bijvoorbeeld omdat ze zich intensief met sport bezighouden. In de tweede en derde graad haken ze dan ook vaak bij die sportclubs af, zodat ze plotseling geen enkel houvast meer hebben. Dat is het eerste probleem.

Een tweede probleem is dat de traditionele jeugdverenigingen, die preventief heel belangrijk zijn

Van Cleuvenbergen

voor het welzijn van jongeren, minder goed werken in gemeenten waar jongeren meer met kansarmoede geconfronteerd worden. Dit geldt bijvoorbeeld voor de Limburgse mijngemeenten. In die mijngemeenten zijn daarom gemeenteoverschrijdende projecten ontstaan, waaronder het CMGJ dat u allicht bekend is. In het kader van die projecten werd een lokale jeugdwerking uitgebouwd.

Het ondersteunen van het jeugd welzijn is een beleidsoptie van de Vlaamse regering. Toch zijn er een aantal zaken die het jeugdwerk bedreigen, een bedreiging die vooral in Limburg voelbaar is. In dit verband wens ik in de eerste plaats te verwijzen naar het social-profitakkoord dat, althans volgens mij, aanvankelijk niet bedoeld was voor de cultuursector. Toch is dit mede onderhandeld en ondertekend door de cultuursector. Dit heeft twee gevolgen: enerzijds de regularisatie van nepstatuten, anderzijds de harmonisatie van lonen. In de culturele sector zijn we daar ondertussen twee jaar mee bezig, en in de volgende jaren zal dit proces nog worden versneld.

Er bestaat heel wat onzekerheid voor de toekomst. Ik verwijs in dit verband in de eerste plaats naar de besteding van de vroegere SIF-middelen. Brussel mag dan nog zeggen dat deze middelen voor alle gemeenten dezelfde gebleven zijn, toch wordt dat in de praktijk niet zo ervaren. De besteding van deze middelen kan immers vaak veranderd zijn. Vroeger gingen deze middelen naar kansarmoede en preventie, maar nu is dat veel minder het geval. Dat is het eerste probleem.

Het tweede probleem betreft de loonharmonisatie die belangrijk is om de mensen met ervaring in de sector te houden. Zo wordt de sector aantrekkelijker en verliest ze haar 'vuilbaketiket'. In de praktijk stellen we dienaangaande heel wat problemen vast. Mijnheer de minister, u hebt allicht ook de studie gekregen over de financiële situatie van het CMGJ. Ze heeft de berekening gemaakt van het tekort dat ze door de loonharmonisatie zal hebben binnen 3 jaar. De uitgetrokken middelen zijn niet voldoende om het verlies te compenseren. Voor bepaalde initiatieven zou er een tekort zijn van 5.000 euro tegen 2005. De vrijwilligerswerking via VZW's die gedeeltelijk door professionelen worden ondersteund, zal dan moeten worden stopgezet.

Dit jaar werd ervaren dat de betrokkenen lang hebben moeten wachten op het geld voor DAC-projecten. In een omzendbrief van december vorig

jaar werd gesteld dat dit niet het geval zou zijn. Dit houdt in dat moet worden gezorgd voor prefinanciering. Het geld moet van ergens komen. Als er geen geld binnenkomt, dan moeten de subsidies worden aangesproken. De kas raakt dan leeg. Een andere mogelijkheid is het personeel te weinig of te laat uit te betalen. Arbeidsrechtelijk kan dit echter niet. Bovendien zou dit in tegenspraak zijn met de loonharmonisatie. Als het DAC-statuut wordt geregulariseerd, zijn er kosten voor het sociaal secretariaat. Tot nu toe zaten die bij de middelen voor de tewerkstelling.

In Limburg doen de wildste verhalen de ronde over de voorontwerpen om de zaak decretaal te onderbouwen. Er wordt gesteld dat er heel wat problemen zullen zijn om de projecten uit te voeren. Men kan zich de vraag stellen waarom Limburg ten opzichte van andere regio's zoveel DAC-projecten heeft lopen. Er zijn daarvoor echter een aantal objectieve redenen, zoals de kansarmoede, de migratie, de werkloosheid bij jongeren, enzovoort.

Daarnaast stimuleerden gemeenten heel wat dergelijke initiatieven. Als een initiatief van een VZW groeit, dan is dat altijd op basis van vrijwilligheid, zeker bij de beheerders. De kans op continuïteit is immers groter omdat geen rekening moet worden gehouden met de zesjaarlijkse gemeenteraadsverkiezingen.

Heel het beleid dat in het verleden werd gevoerd, sluit ook aan bij de beleidsnota Stedenbeleid. Daarin staat dat daar een prioriteit van wordt gemaakt. Uit de voorontwerpen van de decreten betreffende de aanvullende subsidies voor tewerkstelling in de culturele sector blijkt dat de 23 DAC-projecten bedreigd zouden zijn. Als bijvoorbeeld iemand een ander werk aanneemt, zou hij niet meer worden vervangen en zou voor de invulling van de vrijgekomen plaats gekeken worden naar heel Vlaanderen. Mijnheer de minister, ik haal dit liever nu aan dan later te moeten vaststellen dat we te laat zijn.

De sector heeft heel wat vragen. Er is al het Euregio-onderzoek over het welbevinden van jongeren, het luisteren naar jongeren en de gesprekken met de begeleiders. In de media stellen ze dat het voor hen enorm belangrijk is de jeugd welzijnswerkers te kennen, dat ze hen met de voornaam kunnen aanspreken, enzovoort. We moeten erop letten dat we dit alles door allerlei maatregelen niet verstoren.

Mijnheer de minister, hoe staat het met de toekomst van de bestaande DAC-projecten? Hoe

Van Cleuvenbergen

staat het met de problemen inzake de loonharmonisatie en de gevolgen op korte en lange termijn voor het welzijn van jongeren en de maatschappij in haar geheel in bepaalde regio's of gemeenten ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, mevrouw Van Cleuvenbergen heeft gelijk als ze wijst op de problematische situatie van sommige jongeren in onze maatschappij en het belang van een professionele aanpak van deze problematiek.

Ook het jeugdwerk speelt hierin een zeer belangrijke rol. Reeds in de jaren tachtig van de vorige eeuw hebben een aantal jeugdwerkingen zich toegelegd op het jeugdwerk met specifieke doelgroepen. Voor de invoering van het decreet op het lokaal jeugdwerkbeleid bestond er een aparte reglementering voor de ondersteuning van deze werking en voor de ondersteuning van deze werkingen met maatschappelijk achtergestelde kinderen en jongeren.

Door het decreet op het lokaal jeugdwerkbeleid werden deze werkingen geïntegreerd in het gemeentelijk jeugdwerkbeleid en de gemeentelijke jeugdwerkbeleidsplannen. Mevrouw Van Cleuvenbergen, uw vraag heeft betrekking op twee maatregelen uit het Vlaams intersectoraal akkoord voor de periode 2001-2005. Beide maatregelen zijn ook van toepassing op de organisaties en de werknemers in de sector van het sociaal-cultureel werk en het jeugdwerk.

In het reeds genoemde VIA-akkoord werden ook de budgetten bepaald die de Vlaamse Gemeenschap in de loop van deze periode zou uittrekken om de uitvoering van de maatregelen mogelijk te maken. Voor loonharmonisering in de sociaal-culturele sector wordt 4.188.000 euro beschikbaar gesteld. Dit bedrag wordt verder verhoogd tot 5.229.000 euro, niet geïndexeerd, in 2005. Binnen dit met de sociale partners afgesproken budgettair kader hebben de werkgevers- en werknemersorganisaties in onderling overleg de CAO voorbereid met de algemene arbeidsvoorwaarden en de sectorale barema's. Op basis van deze collectieve arbeidsovereenkomst werden dan binnen het Sociaal Fonds voor Sociaal-Cultureel Werk de modaliteiten voor verdeling van de beschikbare middelen voor loonharmonisering afgesproken en vastgelegd in een CAO.

De maatregel inzake loonharmonisatie werd in 2001 geconcretiseerd via het toekennen van een eindejaarspremie. Dat was een eerste stap in de loonharmonisering. Voor 2002 hebben vier Limburgse organisaties voor ongeveer zes werknemers, uitgedrukt in voltijds equivalenten, uit de vroegere sector van de werkingen met maatschappelijk achtergestelde kinderen en jongeren een aanvraag ingediend voor de subsidiëring van de sectoraal overeengekomen eindejaarspremie.

Mevrouw Van Cleuvenbergen, de door u aangehaalde tewerkstellingsproblematiek heeft dan ook vooral betrekking op de in dienst zijnde gesubsidieerde contractuelen. Voor deze werknemers werden in 2002 geen aanvragen voor subsidiëring ingediend. De problemen zullen voor deze categorie van werknemers wellicht scherper worden in de komende jaren. De draagwijdte van deze problemen zal dan ook in de komende periode verder worden uitgezocht. Eventueel moet dan met de sociale partners een aanpassing van de modaliteiten voor de verdeling van de beschikbare middelen voor loonharmonisering worden besproken. Als het probleem aan de orde komt, zal het budget niet verhogen. We zullen wel nagaan hoe we die middelen billijk kunnen verdelen.

In totaal zijn er elf DAC-projecten geregulariseerd bij zeven verschillende werkingen met maatschappelijk achtergestelde kinderen en jongeren in Limburg. Negen van deze projecten situeren zich in Genk. In deze DAC-projecten worden er veertien voltijds equivalenten, of een totaal van zestien personeelsleden, gesubsidieerd. De organisaties ontvangen vanaf de regularisatie subsidies, waarmee de verplichte loonlast volledig wordt gedekt.

De subsidies worden uitgekeerd in voorschotten per kwartaal. Het is de bedoeling deze voorschotten telkens in het begin van een kwartaal bij de organisaties te laten toekomen. 10 percent van de subsidie wordt uitbetaald in een saldo dat wordt uitgekeerd na controle van de ingediende bewijsstukken. Door een te kleine bemanning van de verantwoordelijke administratie is het in het verleden al voorgevallen dat een voorschot enkele weken later werd uitbetaald dan voorzien. Door een versterking van de cel binnen de administratie die instaat voor de uitvoering van de regularisatie, kan deze vertraging in elk geval tot een minimum worden herleid.

Het is de bedoeling om met deze regularisatie de vroegere DAC-projecten te integreren in de bestaande subsidieregelingen. Voor sommige sectoren worden de vroegere DAC-projecten onmiddellijk

Van Grembergen

lijk mee opgenomen in een nieuwe decretale regeling, zoals gebeurd is voor de archief- en documentatiecentra. Voor de meeste DAC-projecten is dit op korte termijn echter niet realiseerbaar. Voor deze projecten is een ontwerp van decreet in voorbereiding dat de algemene principes regelt op basis waarvan de verdere regularisatie in de culturele sector zal worden georganiseerd.

Ik som de belangrijke uitgangspunten van het ontwerp op. Er moet worden gezorgd voor werkzekerheid voor de werknemers die op het moment van de regularisatie in dienst waren. Daarmee bewaken we tevens de opgedane ervaring. De DAC-middelen blijven exclusief middelen die voor tewerkstelling worden aangewend. De voor de sector geldende regeling zal ook worden toegepast op de verdeling van de DAC-middelen. Er wordt voorzien in een voldoende ruime overgangperiode zodat alle betrokkenen voldoende tijd krijgen om zich op de gevolgen van deze toepassing voor te bereiden. De voorbereiding van dit ontwerp van decreet verloopt in nauw overleg met de sociale partners, de sectoren en de gemeenten.

Vanzelfsprekend zullen de DAC-projecten van de lokale jeugdwerkingen die zich specifiek richten naar maatschappelijk achtergestelde kinderen en jongeren, in overeenstemming met de beleidskeuzes die werden gemaakt in het decreet op het lokaal jeugdwerkbeleid, ook mee onderdeel vormen van het gemeentelijk jeugdwerkbeleidsplan. De gemeenten zullen dus, wat het jeugdwerkbeleidsplan betreft, autonoom beslissen over de inzet van deze middelen.

Ik weet dat indertijd dezelfde discussie gevoerd werd over de SIF-middelen. Het parlement heeft die bezorgdheid toen geuit. Er werd uiteindelijk gekozen voor autonoom beslissingsrecht voor de gemeenten, waarbij de gemeenteraad moet beslissen over de middelen. Hetzelfde geldt vandaag voor het jeugdwerk.

De verdeling van de middelen over de gemeenten zal op een geobjectiveerde basis gebeuren, namelijk op basis van relevante parameters die een goede vertaling kunnen geven van de reële behoefte binnen de gemeente. Er werden op dit moment nog geen parameters besproken. In het ontwerp van decreet dat wordt voorbereid, worden ook geen parameters opgenomen en wordt enkel het principe van een geobjectiveerde verdeling van de middelen ingeschreven. Onrust over de toepassing hiervan is dan ook voorbarig.

Het parlement zal uiteindelijk beslissen of we de parameters zeer exact inschrijven dan wel ze via uitvoeringsbesluit aan de discussie overlaten. Er kan in elk geval worden nagegaan of de problematiek in de door mevrouw Van Cleuvenbergen vermelde studie een inspiratie kan vormen in het zoeken naar deze parameters.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. U hebt de zaak goed bestudeerd. Dat is altijd een garantie voor de opvolging.

Ik wil het even hebben over de VIA's. Achteraf bekeken verdienen die akkoorden heel wat kritiek. We weten allemaal dat de berekeningen, zowel voor Cultuur als voor Welzijn, niet klopten. Ik weet ook dat het departement Welzijn bezig is met de evaluatie van de VIA's. Het lijkt me belangrijk dat u de mensen terug rond de tafel brengt omdat het jeugdwerk bedreigd wordt.

U wilt de mensen die nu aan het werk zijn maximale garanties bieden. Zij beseffen dat, ze zijn op de hoogte. Ze gaan er echter van uit dat dit tijdelijk kan zijn. De onrust heeft gedeeltelijk te maken met de inhoud van het werk. Het gaat niet alleen om de werkzekerheid van de huidige werknemers, ze vragen zich ook af of de opdracht verder wordt uitgevoerd.

Het is heel mooi dat we hier in Brussel de lokale mandatarissen stimuleren om de zaak te volgen. Wij zijn voltijds politici. Ik ben ook lokaal mandataris. Dit zijn vrij moeilijke dossiers, erg technisch ook. Dit kan in een gemeenteraad niet op hetzelfde niveau worden besproken. Politiek gezien geeft dit weinig kansen om bij de volgende verkiezingen te scoren. In theorie ben ik voor de grootst mogelijke gemeentelijke autonomie. Er moet toezicht van op afstand blijven bestaan. Wij hebben een meer objectieve kijk op de zaak.

Ik hoop uit de grond van mijn hart dat de onrust voorbarig was. Ik heb geen reden om aan uw engagement te twifelen. Het is een goed signaal om de mensen bij de zaak te betrekken en hun knowhow aan te wenden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Niki De Gryze tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de problemen in de musicalsector

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw De Gryze tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de problemen in de musicalsector.

Mevrouw De Gryze heeft het woord.

Mevrouw Niki De Gryze : Mijnheer de voorzitter, ik heb deze vraag oorspronkelijk ingediend als interpellatie op 4 juni en later als vraag op 11 juni. De situatie is intussen natuurlijk gewijzigd.

De musical is een bloeiend genre. Honderduizenden Vlamingen werden de voorbije jaren naar 'Les Misérables' en 'Romeo en Julia' gelokt. Toch heeft de heer Allaert een gerechtelijk akkoord moeten vragen voor productiedochter Music Hall. Dat heeft hij intussen verkregen voor 3 maanden. Het bedrijf zit namelijk met een schuld van 2 miljoen euro. Deze entiteit is welbekend voor haar musicalproducties, maar een onverwacht probleem leidde tot de aanvraag van een tijdelijke bescherming tegen de schuldeisers.

Wie de zaak gevolgd heeft, kent de situatie. Volgens Allaert gaat het om tijdelijke problemen die worden veroorzaakt door het onverwachte wegvalen van 2 weken vertoningen van de musical 'Romeo en Julia' in Nederland. 'Romeo en Julia' is een eigen productie. De show liep tot midden maart in Antwerpen en lokte 120.000 toeschouwers met een omzet van ongeveer 4,5 miljoen euro. Dit was een fenomenaal succes.

Om de hele productie echter rendabel te maken, moesten ook nog gedurende enkele maanden vertoningen plaatsvinden in Nederland. Gezien de markt moest de musical daar zeker 120.000 tickets kunnen halen. Maar de Nederlandse toer van 'Romeo en Julia' zal later starten dan voorzien in Carré in Amsterdam, aangezien tot januari 2004 werken aan de gang zijn. In afwachting daarvan is er dus een gerechtelijk akkoord.

Dat het eigen vermogen van Music Hall reeds sinds 1999 negatief is, werd veroorzaakt door het verlies van 'Phantom of the Opera' en maakt duidelijk dat Vlaamse musicals haast onmogelijk zijn zonder steun van de overheid. Het is duidelijk dat het opzetten van hoogstaande eigen musicalpro-

ducties in Vlaanderen niet rendabel is. Ondertussen werd dan ook Live Entertainment Foundation, een cultureel bedrijfsfonds, opgericht. Het heeft reeds 60 contracten ter waarde van 294.000 euro.

Music Hall zal dus geen eigen Vlaamse producties meer brengen. Indien de overheid meer Vlaamse producties wenst, dan moet zij zelf bijspringen. Dit lijkt ons logisch gezien de interesse van het publiek. Onlangs werd het Ballet van Vlaanderen afgeslankt en werd hiervoor de musicalafdeling opgeofferd. Ik heb gelezen dat er intussen toch nog besprekingen gevoerd zijn. De realiteit is dat musical veel succes kent en dat er veel artiesten in Vlaanderen in musicals kunnen optreden.

Jammer genoeg bleek een samenwerking tussen het KBVV en Music Hall moeilijk te liggen, aangezien beide een andere visie hebben op de artistieke invulling. Het beleid moet echter aandacht hebben voor wat leeft in de maatschappij en dus voor de grote belangstelling voor musical. Als nu ook Music Hall geen Vlaamse producties meer brengt, dan heeft Vlaanderen niets meer in dat bloeiende genre.

Het departement Cultuur geeft elk jaar miljoenen euro aan film, ballet en opera. Mijnheer de minister, mag ik u dan ook vragen om ook de Vlaamse musical te subsidiëren ?

De voorzitter : Mevrouw De Gryze, uw stelling dat de musicalafdeling wordt opgeofferd, verbaast me. Er wordt alleen een nieuwe lijn uitgetekend. Als dat nu niet ter sprake komt, kunnen we er na het reces eens over praten. We moeten oordeelkundig nagaan hoe er met het genre zelf wordt omgegaan. Op dit ogenblik bestaat de neiging een nieuwe wind te laten waaien om het genre op zich meer sterkte te geven.

Mevrouw Niki De Gryze : Mevrouw Lepomme heeft alleszins duidelijk gemaakt dat er ernstige problemen zijn.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, samen met de voorzitter en mevrouw De Gryze heb ik deze materie al enkele malen onder de aandacht van de minister gebracht.

Ik heb met opzet nu over deze problematiek geen vraag ingediend omdat ik heb ervaren dat zulke dossiers moeilijk te duiden zijn op grond van een

Van Hecke

krantenartikel. Deze kwestie is veel complexer dan de vraag over de toekomst van de musicalsector in Vlaanderen op zich. Ik benader deze problematiek dan ook liever met de nodige afstand, en onderneem liever niets zonder inzage in het dossier en zonder kennis van wat er zit achter de geruchten, die we niet alleen nu, maar ook al in het verleden hebben opgevangen.

Dat neemt echter niet weg dat we bezorgd blijven om de musicalsector, zoals we in het verleden al hebben laten blijken met het houden van een hoorzitting. We hebben de toekomst van de musicalafdeling bij het Ballet van Vlaanderen al met de minister en zijn medewerkers kunnen bespreken. Deze aangelegenheid verdient in elk geval onze blijvende aandacht, en er zijn zeker ook bijkomende middelen nodig. Daar heb ik bij de bespreking van de begroting al op gewezen. Wil men met die nieuwe intenties van de musicalafdeling, met haar eigen opdracht, succes hebben, dan is er ook voldoende financiële draagkracht nodig.

De bezorgdheid is er dus, maar ik wens het dossier met de nodige reserves te bekijken. Ik ben me er immers van bewust dat we nog niet alle gegevens kennen.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik merk dat de leden van de commissie bezorgd zijn om de musical en de kansen die de specifieke musicalopleiding en -ervaring in Vlaanderen moet kunnen behouden. We zitten wat dat betreft op dezelfde lijn.

Minder gemakkelijk heb ik het met de uitlating van mevrouw De Gryze dat ik miljoenen veul heb voor de opera en voor andere dingen. Alsof daar de zeven vette jaren bezig zijn, en wij er kwistig de hoorn des overvloeds over uitgieten, terwijl we voor de musical totaal geen aandacht zouden hebben. Zo is het niet.

De middelen zijn bij ons naar internationale normen nog steeds veeleer beperkt. We besteden 2,5 percent van ons bruto nationaal product aan cultuur, terwijl dat in landen die met ons vergelijkbaar zijn, 4 tot 5 percent is. Het blijft in die omstandigheden altijd rijden en omzien. Ik deel uw bezorgdheid om de musical in het algemeen, maar er is geen reden tot nijd ten aanzien van culturele sectoren die wel geld ontvangen. Zo'n discussie is onte-

recht. De recente problemen van Music Hall zijn mij bekend. Het opzetten van megaproducties in Vlaanderen is soms even rendabel, maar uit de ervaring blijkt dat het dat meestal niet is.

De voorbeelden die u geeft, zijn eclatante successen waaruit wat overschot wordt gehaald, maar meestal vormen die zeer grote producties ongehooflijke risico's. We moeten daar leren mee omgaan, en nagaan welke verantwoordelijkheid de overheid op zich kan en moet nemen en welke juist niet, en welke verantwoordelijkheid bij degenen ligt die de productie op zich nemen.

De vraag die hierbij in eerste instantie moet worden gesteld, is of het goed is in Vlaanderen alleen zulke grote producties op te zetten. Moet dit niet in een bredere Europese context of op zijn minst in Benelux-verband, en dan vooral samen met Nederland, worden gezien? U gaf zelf een voorbeeld van hoe precair een en ander is, zelfs als er met Nederland afspraken worden gemaakt, om het project echt te realiseren.

Uw conclusie dat de Vlaamse overheid niets doet voor het musicalgenre, is overigens fout. De Vlaamse regering heeft inderdaad beslist de musicalafdeling los te weken van de instelling Koninklijk Ballet van Vlaanderen, die zich in de toekomst volledig zal concentreren op haar kerntaak, met name het maken van hoogstaande balletvoorstellingen.

Het klopt niet dat de Vlaamse overheid daarmee ook heeft beslist helemaal niets meer voor het musicalgenre te doen. In overleg met het KBVV is afgesproken de musicalafdeling volledig te verzelfstandigen, en met andere woorden een volledig nieuwe structuur te ontwikkelen die in de toekomst onderdak zal kunnen vinden in het kunsten-decreet. Mits een kwalitatieve weging zal deze nieuwe instelling over de nodige middelen kunnen beschikken, zoals ook andere instellingen, als ze worden gewogen, volgens het kunsten-decreet zullen worden geapprecieerd door de toekenning van middelen.

Momenteel worden er gesprekken gevoerd met de verschillende spelers in de musicalwereld om te onderzoeken met welke structuur het best tegemoet kan worden gekomen aan de reële vragen en behoeften van het musicalgenre, ook vanuit het standpunt van het publiek bekeken, en niet alleen dat van de artiesten, de intendant of de raad van bestuur. Ook de heer Allaert is een van de gesprekspartners. We kunnen leren uit zijn kennis en ervaring, en uit zijn wil om verder te gaan. Hij

Van Grembergen

wordt niet opzijgezet of met *dédain* bekeken. We zullen gebruikmaken van zijn ervaring om uit te maken hoe we het musicalgenre in Vlaanderen verder kunnen vormgeven.

Ik wacht de resultaten van deze besprekingen af. Voorlopig leg ik daar geen verdere verklaringen over af. Het is, zoals mevrouw Van Hecke al zei, inderdaad geen gemakkelijke materie, en ook om personele redenen is het een delicate zaak. De personele kant dreigt met de grond van de zaak vermengd te raken, wat zeker niet wenselijk is. Het is goed het dossier eerst inhoudelijk en technisch te bekijken, en dan de personele kant ervan.

De voorzitter : Mevrouw De Gryze heeft het woord.

Mevrouw Niki De Gryze : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Zoals de voorzitter al zei, zal het nodig zijn de zaak na het reces opnieuw te bekijken. Er zijn besprekingen aan de gang tussen de musicalafdeling van het Koninklijk Ballet van Vlaanderen en de heer Allaert.

Er wordt ook gesuggereerd dat het tijd wordt dat de heer Allaert zelf eens een dossier indient. Mochten die besprekingen goed verlopen, is het dan nog nodig dat hij zelf ook nog een musicaldossier indient ? Of is het voldoende dat er dan een samenwerkingsverband is tussen de beide ?

Minister Paul Van Grembergen : Daar kan ik niet op antwoorden. We proberen kennis op te bouwen aan de hand van ervaringen uit het verleden. Hij is een van de mensen met uitgebreide ervaring.

We willen een en ander inbrengen in het kunsten-decreet, wat de basis zal vormen. Dan zal dit afhangen van het project dat wordt ingediend en de wijze waarop dit wordt geëvalueerd. Dat zal dan gebeuren zonder aanzien des persoons.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de toerismetaks voor jeugdbewegingen en de sterke verhoging ervan in de gemeente Kasterlee

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Renaat Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme en tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de toerismetaks die sommige gemeenten heffen en waarvan de jeugdsector het slachtoffer is

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Van Dijck tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de toerismetaks voor jeugdbewegingen en de sterke verhoging ervan in de gemeente Kasterlee, en van de heer Roegiers tot de heer Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme en tot minister Van Grembergen, over de toerismetaks die sommige gemeenten heffen en waarvan de jeugdsector het slachtoffer is.

De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het is niet mijn bedoeling hier het debat over te doen dat waarschijnlijk ook wel zal zijn gevoerd in de gemeenteraad van Kasterlee. Toch zijn we betrokken partij bij het gemeentelijke initiatief waarover ik het wil hebben en waarvan ik aanneem dat het legitiem is, daar dit de jeugdsector treft en dus ook het Vlaamse beleid deels doorkruist.

De Hoge Rielen is een van de grootste jeugddomeinen van West-Europa. Wie is daar nog niet op kamp geweest ? Zelf ik, die er toch niet zo ver vandaan woon, ben er ooit op kamp geweest. Het domein is 250 hectare groot en telt niet minder dan 130.000 overnachtingen per jaar.

Nu blijkt dat de gemeente Kasterlee, die het toerisme sterk heeft uitgebouwd, de belasting op over-

Van Dijck

nachtingen drastisch heeft verhoogd. Ik hoor de schepen op de lokale televisie verklaren dat er gedurende verschillende jaren geen indexaanpassingen waren gebeurd. Deze belasting wordt dus opgetrokken, ongeacht over welke overnachtingen gaat. Dat geldt dus zowel voor overnachtingen in een hotel als in een kamp in de Hoge Rielen.

Anderzijds weten andere gemeenten dit soort jeugdkampen te subsidiëren. Zo ken ik enkele gemeenten die jongeren die het financieel niet zo breed hebben, de kans geven om met de jeugdvereniging op kamp te gaan. Deze jongeren worden ondersteund via VZW's of het OCMW. Dit alles komt dus neer op een vestzak-broekzakoperatie : in de ene gemeente maakt men het mogelijk dat jongeren op kamp kunnen, terwijl men in de andere gemeente belastingen heft op deze jongeren. Ik vind het vreemd dat de jeugdsector zo wordt getroffen in dit domein, dat de gemeente toch een uitstraling en een bekendheid geeft.

De beheerders van de Hoge Rielen zeggen dat ze die lastenverhoging op een of andere wijze in rekening zullen moeten brengen. Deze situatie geldt niet alleen voor Kasterlee : ook in andere gemeenten rekent men deze zogeheten toerismetaks aan bij jeugdkampen. Dat geldt trouwens ook voor een aantal Waalse gemeenten. Die vallen natuurlijk niet onder uw bevoegdheid, mijnheer de minister.

Mijnheer de minister, ik wil u dan ook een aantal vragen stellen in uw hoedanigheid van minister van Jeugd. Bent u op de hoogte van deze evolutie met betrekking tot de Hoge Rielen, maar ook in andere gemeenten ? Wat is uw houding tegenover deze verhoging ? Is het mogelijk een overzicht te geven van alle Vlaamse gemeenten waar een toerismetaks wordt geheven, meer specifiek in verband met jeugdkampen ? Hoe hoog zijn deze belastingen ? Ik neem aan dat dit overzicht bestaat, misschien bij uw collega van Toerisme of bij uzelf als minister van Binnenlandse Aangelegenheden.

Gaat deze evolutie niet duidelijk in tegen uw beleid als minister van Jeugd, met aandacht voor laagdrempeligheid en de sociale mix van jeugdbewegingen ? Hoe staat u tegenover het feit dat op deze wijze een scout of een chirojongen of -meisje op kamp evenveel wordt belast als een toerist in een luxehotel ? Wat zult u doen tegen dergelijke – naar mijn mening onrechtmatige – vestzak-broekzakoperaties ?

Er bestaat natuurlijk zoets als de gemeentelijke autonomie, die ik vaak verdedig. Gemeenten hebben het recht om bepaalde dingen te doen, maar misschien kunt u als minister van Jeugd een overleg opstarten of suggesties doen.

De voorzitter : De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers : Mijnheer de voorzitter, aan het betoog van de heer Van Dijck wil ik nog een aantal zaken toevoegen, die misschien een en ander zullen verduidelijken voor de leden die dit dossier niet kennen.

In 1975 verwierf het ministerie van Cultuur dit voormalige militaire domein, na lange en moeizame onderhandelingen met de gemeente Kasterlee, die het 230 hectare grote domein liever in eigen handen had zien komen, wat begrijpelijk is. Een deel van het domein, ongeveer 20 hectare, werd ondertussen in erfpacht afgestaan aan de gemeente. In 1978, bij de opening van het domein, was het gebied een gesloten enclave. Dat de Hoge Rielen een succesverhaal zijn, hoef ik hier niet te herhalen : we hebben het over 800 bedden, jaarlijks 130.000 overnachtingen, 85.000 maaltijden, een schitterende dienstverlening en tewerkstelling voor 50 mensen.

De gemeente Kasterlee heeft nu inderdaad aangekondigd de toerismetaks te willen verhogen in een aantal fasen. In een eerste fase wil ze de leeftijd voor de korting die wordt toegekend aan jongeren verlagen van 16 naar 12 jaar. In een tweede fase wil ze het bedrag dat wordt geheven van 25 eurocent optrekken naar 50 eurocent. Het resultaat is dat de taks, die in 2002 ongeveer 580.000 frank opbracht, in 2004 ongeveer 1.863.000 frank zou genereren. Dat is een verhoging met 320 percent. Dat het gemeentebestuur ook gebruikmaakt van diezelfde Hoge Rielen mag ook duidelijk wezen. Het domein is eigendom van de Vlaamse overheid en is dus geen privé-instelling. Het is ook een instelling die werkt met verlies, dat wordt bijgepast door de Vlaamse overheid.

Daarnet zei ik al dat een deel van het domein in erfpacht is afgestaan. De werking van de Hoge Rielen kost de gemeente ook weinig. De hele infrastructuur wordt betaald door de Vlaamse overheid, wat ook logisch is. Het domein is in grote mate opengesteld voor recreatief gebruik van omwonenden en toeristen. Zo werd bijvoorbeeld op kosten van de Hoge Rielen een jogpad aangelegd. Ook lopen er een GR-wandelpad en een fietspad door. Ook de sporthallen worden bij voorkeur uitbesteed aan de plaatselijke gemeenten. Er is dus

Roegiers

nogal wat genot voor de bewoners van Kasterlee, Lichtaart en Tielen.

De beslissing van het gemeentebestuur staat in schril contrast met andere gebeurtenissen. Het gemeentebestuur van Kasterlee stelt een Japanse luxe-toerist die een suite in een hotel huurt botweg gelijk met een kansarme jongere uit een achterbuurt die aan een door het OCMW gesubsidieerd kamp in de Hoge Rielen deelneemt. Aangezien CD&V in Kasterlee de volstrekte meerderheid heeft, kijk ik hierbij ook even in de richting van de CD&V-vertegenwoordigers in deze commissie.

Het gemeentebestuur van Kasterlee beschouwt de Hoge Rielen als een zuivere privé-onderneming, wat uiteraard niet het geval is. Zoals ik daarnet al heb aangehaald, werkt de Hoge Rielen met verlies. De Vlaamse Gemeenschap past dit verlies jaarlijks bij.

Het gemeentelijk beleid staat in schril contrast met het beleid van de Vlaamse regering. Ik denk hierbij in eerste instantie aan het decreet op het lokaal jeugdwerk en aan de substantiële verhoging van de subsidies voor het jeugdwerk.

De jeugdsector vreest dat het voorbeeld van Kasterlee navolging zal krijgen. In Malle bevindt zich een provinciaal vormingscentrum. In Herentals bevindt zich De Brink. In Balen bevindt zich De Keiheuvel. Deze navolging hoeft zich overigens niet tot de omliggende gemeenten te beperken : in heel Vlaanderen bevinden zich jeugddomeinen waar jongeren, al dan niet aan verminderde tarieven, op kamp kunnen gaan.

In april 2003 heeft minister Vande Lanotte een KB ondertekend dat de OCMW's een pak geld ter beschikking stelt om kansarme jongeren op kamp te laten gaan. Dit subsidiereglement biedt OCMW's trouwens de kans om deze bedragen zelf nog aan te vullen. Ik heb dan ook de indruk dat het gemeentebestuur in de subsidiekas van de Vlaamse en van de federale overheid graait. Ik kan nog aanvaarden dat het gemeentebestuur dit doet uit een zeker gramschap ten aanzien van deze paars-groene coalitie, maar ik kan niet aanvaarden dat het gemeentebestuur dit op de kap van de jongeren doet.

Mijnheer de minister, mijn vragen lopen grotendeels gelijk met de vragen van de heer Van Dijck. Hoe staat u tegenover deze evolutie en tegenover een eventueel uitdeinen van deze tendens naar andere gemeenten ? Kunt u zich tegen deze taxatie

verzetten ? Zo ja, over welke mogelijkheden beschikt u dan ? Overweegt u corrigerende mogelijkheden ? Zo ja, aan welke mogelijkheden denkt u dan ? Bent u bereid om de dialoog aan te gaan met het gemeentebestuur van Kasterlee of met andere gemeentebesturen die soortgelijke voornemens koesteren ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, sta me toe eerst even een herinnering op te halen. In 1950 heb ik zelf mijn allereerste kamp in Kasterlee meegemaakt. Ik kan me de geur van de dennenbossen en het gekraak van de dennenappels nog levendig voor de geest halen. Dat we toen in een pas uitgemeste koeienstal moesten verblijven, stoorde ons niet. De vrijheid en het gezelschap van vrienden schonk ons al de nodige voldoening. Deze herinneringen stemmen me gunstig ten aanzien van deze gemeente.

Ik ben op de hoogte van de huidige gang van zaken. De raad van bestuur van de VZW Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme heeft deze problematiek de voorbije maanden herhaaldelijk aangekaart. De schriftelijke en mondelinge contacten met het college van burgemeester en schepenen van Kasterlee over de eventuele verhoging van de belasting hebben geen concrete resultaten opgeleverd. Het gemeentebestuur blijft bij zijn voorstellen.

Persoonlijk ben ik van mening dat deze maatregel indruist tegen de beleidskeuzes van het Vlaams Parlement en van de Vlaamse regering. Wij willen zoveel mogelijk jongeren de kans bieden om tegen een zo laag mogelijke prijs op kamp te gaan en aan activiteiten deel te nemen.

De strategische doelstellingen van de VZW Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme vermelden duidelijk dat de VZW jeugdgroepen een betaalbaar verblijf wil aanbieden om hun eigen activiteiten te ontplooiën. Deze doelstelling is ook opgenomen in de subsidieovereenkomst die de Vlaamse Gemeenschap en de VZW Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme die voorjaar hebben afgesloten. Artikel 1 van deze overeenkomst stelt dat de VZW Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme een gediversifieerd en evoluerend verblijfsaanbod en dienstverlening en een betaalbaar verblijf op maat van jongeren moet aanbieden, zodat ze eigen activiteiten inzake jeugdvorming, ontspanning en kampen kunnen ontplooiën. Ook hier wordt de betaalbaarheid van het aanbod sterk benadrukt.

Van Grembergen

De Vlaamse overheid heeft haar maatschappelijke verantwoordelijkheid opgenomen. Ik betreur de beslissing van het gemeentebestuur van Kasterlee. Deze beslissing gaat in tegen de algemene visie van de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement.

Heel wat gemeenten heffen momenteel een belasting die als een toerismebelasting kan worden gekwalificeerd. Concreet gaat het om een verblijfs- en een kampeerbelasting. Beide belastingen worden doorgaans aan de exploitanten aangerekend. De exploitanten kunnen dit bedrag uiteraard aan de gebruikers van hun infrastructuur doorrekenen. Het spreekt vanzelf dat ze dit meestal ook doen.

Het tarief van de kampeerbelasting wordt meestal per kampeerplaats of aan de hand van de oppervlakte van het terrein bepaald. Het tarief van de verblijfsbelasting wordt meestal op basis van de overnachtingen bepaald.

De belasting in Kasterlee is een vorm van verblijfsbelasting. Het tarief is vastgelegd in een verordening van 20 november 2002 en geldt voor alle verblijven in 2003. Voor personen vanaf 14 jaar bedraagt het tarief 0,25 euro per nacht. Voor jongeren jonger dan 14 jaar bedraagt het tarief 0,12 euro per nacht. In 2002 werd hetzelfde tarief gehanteerd, maar dan enkel voor personen vanaf 16 jaar.

Het huidige tarief is niet hoger dan de aanslagvoeten voor vergelijkbare gemeentelijke belastingen in de provincie Antwerpen. Het gemeentebestuur van Kasterlee heeft evenwel laten weten dat het tarief de komende jaren nog zal worden verhoogd en dat de leeftijdsgrens nog zal worden verlaagd.

Momenteel heffen 24 gemeenten een verblijfsbelasting. Kampeerbelastingen komen vaker voor en worden momenteel in 59 gemeenten geheven. Aangezien ze een kamerbelasting heffen, komen steden als Antwerpen, Gent of Brugge niet in dit lijstje voor. Deze kamerbelasting is uiteraard het gevolg van de grotere aanwezigheid van hotels in deze steden.

De sterke verhoging van de verblijfsbelasting en de verlaging van de leeftijdsgrens in Kasterlee gaan in tegen het beleid van de Vlaamse regering. De beleidsvisie van de Vlaamse regering is tijdens het opstellen van het Vlaams Jeugdwerkbeleidsplan en van het Vlaams Jeugdbeleidsplan tot stand gekomen. In het kader van het kerntakendebat heeft hierover overleg met de gemeenten plaatsgevonden.

Ik vind de idee dat een jongere die een vorming volgt of op kamp gaat, evenveel moet betalen als een toerist in een luxehotel, maatschappelijk moeilijk te verkopen. Vanuit ethisch oogpunt heb ik het hier moeilijk mee.

In punt 5 van het Vlaams Jeugdbeleidsplan staat duidelijk dat een belangrijke doelstelling van het jeugdbeleid erin bestaat de toegankelijkheid van de voorzieningen en acties te waarborgen. In de samenleving zijn er groepen die occasioneel of systematisch van participatie worden uitgesloten. We willen die groepen hoe dan ook laten deelnemen aan kampen en dergelijke, want daar doet men ervaringen op die de mens een heel leven bijblijven.

In doelstelling 25 van het Vlaams Jeugdwerkbeleidsplan staat duidelijk dat de VZW ADJ moet blijven zorgen voor de materiële voorwaarden, zodat het jeugdwerk buiten de eigen locaties 'zijn ding' kan blijven doen. Het is duidelijk dat zo laag mogelijke prijzen daar een onderdeel van zijn.

In doelstelling 38 van het Vlaams Jeugdwerkbeleidsplan staat dat de ondersteuning van de jeugdverblijfscentra moet worden afgestemd op het jeugdbeleid en het beleid over sociaal jeugdtoerisme. Minister Landuyt en ikzelf hebben geprobeerd om deze afstemming te verankeren in het decreet Toerisme voor Allen en het ontwerp van decreet op de jeugdverblijfscentra. Dat ontwerp van decreet ligt op dit moment voor advies bij de Raad van State.

In het Jeugdbeleidsplan van de Vlaamse regering wordt onder de titel Jeugd en Toerisme onder meer bepaald dat de ministers verantwoordelijk voor toerisme en jeugd zullen nagaan welke capaciteit en diversiteit er in deze sector nodig is, en dat men daarbij specifieke aandacht zal opbrengen voor de toegankelijkheid en de veiligheid. Die aandachtspunten komen in het ontwerp van decreet aan bod.

Ik moet als voogdijminister de gemeentelijke autonomie respecteren. Op een bepaald ogenblik vroeg men me om een regeringscommissaris naar Antwerpen te sturen. Ik kan dat alleen maar als er beslissingen worden genomen die ingaan tegen het algemeen belang of de wetgeving. De beslissing van de gemeente Kasterlee valt daar niet onder. Het heffen van dergelijke gemeentebelastingen behoort tot de autonome bevoegdheid van de gemeenteraad.

Ik zou eventueel geld kunnen vrijmaken om de jongeren te vergoeden op wie deze beslissing van toepassing is. Dat zou de gemeenten echter op on-

Van Grembergen

frisse ideeën kunnen brengen. Geld vrijmaken is dus ook geen oplossing. Er moet over dit probleem een maatschappelijke discussie en een dialoog met de gemeenten worden opgestart. Ze moeten ertoe worden aangezet om het voorbeeld van Kasterlee niet te volgen.

Verder hoop ik dat zo'n discussie Kasterlee goed doet nadenken. Kasterlee moet beseffen dat de opbrengst niet opweegt tegen de nadelen.

De voorzitter : De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk : Ik dank de minister voor zijn antwoord. Hier blijkt dat de minister en de vraagstellers op dezelfde lijn zitten.

Ik wil de minister nog een suggestie aan de hand doen. Vooraf wil ik duidelijk stellen dat ik het hier over een totaal verschillend dossier zal hebben. In 1989 overwoog Dessel om een belasting te heffen op de opslag van nucleair afval. De toenmalige minister van Binnenlandse Zaken stelde toen dat een lagere overheid een hogere overheid geen belasting kan opleggen.

Ik ontwaar hier een parallel. De Hoge Rielen worden beheerd door de Vlaamse Gemeenschap. Het nucleair afval werd en wordt beheerd door het Niras, een overheidsinstelling die in opdracht van de federale overheid handelt. Die Desselse belasting is er uiteindelijk, na enige moeite, gekomen via overleg met de sector zelf. Het was dansen op een slappe koord, want men wou de argumentatie van de minister die op zich niet werd betwist, omzeilen. Belgoproces was tenslotte bereid om een bepaald bedrag te betalen, en de belasting werd daar dan op afgestemd.

Ik wil dit als suggestie meegeven omdat het misschien een mogelijkheid biedt. De Hoge Rielen is immers geen privé-instelling, maar is afhankelijk van de Vlaamse overheid.

De heer Jan Roegiers : Ik dank de minister voor zijn antwoord. Er waren niet veel mogelijkheden om zich tegen de taks te verzetten. Het is jammer dat de CD&V-collega's niet van de gelegenheid gebruik hebben gemaakt om de gebeurtenissen in Kasterlee te betreuren, maar dat behoort tenslotte tot hun verantwoordelijkheid.

Ik heb naar de voorzieningen verwezen die er voor de inwoners van Kasterlee op de Hoge Rielen aanwezig zijn. Ik denk bijvoorbeeld aan de sporthal,

het gebruik van het wandelpad, het fietspad en het joggingpad. Misschien moet dat argument als stok achter de deur worden gehouden om de gemeente vooralsnog tot inkeer te doen komen.

Minister Paul Van Grembergen : Ik zal trachten in een gesprek een oplossing te vinden. Dat is niet mogelijk als de partijen zich als kemphanen opstellen.

De heer Jan Roegiers : Dat is wel net de houding die de gemeente de jongste tijd aanneemt.

Minister Paul Van Grembergen : Ik zal trachten dit te voorkomen. Ik weet dat zo'n houding geen oplossingen meebrengt. Ik zal het moment afwachten tot het onderwerp minder in de belangstelling van de publieke fora staat.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Bart De Smet tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de gevolgen van het nieuwe kunstenaarsstatuut voor het verenigingsleven

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Smet tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de gevolgen van het nieuwe kunstenaarsstatuut voor het verenigingsleven.

De heer De Smet heeft het woord.

De heer Bart De Smet : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, heel wat mensen waren blij met de komst van het nieuwe statuut. Wij stellen echter vast dat er heel wat vragen rijzen bij de inwerkingtreding.

Het besluit dat de erkenning van de sociale bureaus bepaalt die het kunstenaarsstatuut moeten regelen, is pas op 21 juni door de Vlaamse regering goedgekeurd en nog niet gepubliceerd. Wij stellen ons de vraag hoe de bureaus op een week tijd, namelijk vanaf 1 juli, operationeel kunnen zijn. De oprichting van de commissie kunstenaars moest via een koninklijk besluit gebeuren. Het koninklijk besluit is nog steeds niet verschenen, terwijl veel kunstenaars er een beroep op willen doen. Boekingskantoren en occasionele organisatoren van de ge-

De Smet

meente, zoals jeugdverenigingen, hebben nog vele vragen over de praktische toepassing van de wet.

De hervorming heeft ook gevolgen voor de gebruikers van de kunstenaars, zoals de vele organisaties in Vlaanderen die kunstenaars engageren om bij hen op te treden. Na de verhoging van de SABAM-tarieven en de billijke vergoeding komt er opnieuw een maatregel die de kunstensector ten goede komt, maar die heel wat regulitis voor het Vlaamse verenigingsleven met zich meebrengt. De bestuursleden zijn niet gespecialiseerd in het afhandelen van administratieve bezigheden, maar willen meer bezig zijn met het realiseren van de doelstellingen die zij nastreven en niet met het vervullen van administratieve plichtplegingen. Wij vrezen dat heel wat verenigingen het niet meer zien zitten om culturele optredens te organiseren en dat de kunstenaars hier de dupe van worden.

Er blijkt ook nog grote onduidelijkheid over de nieuwe regelgeving te bestaan. Zo is bijvoorbeeld helemaal niet duidelijk wie een occasionele gebruiker is en wie een beroep kan doen op de Sociale Bureaus voor Kunstenaars. Er zijn nog andere administratieve problemen, zoals het juiste percentage dat moet worden doorgestort of het statuut van de afgesloten contracten voor artiesten die op zomerfestivals optreden. De contracten zijn meestal nog volgens de vroegere reglementering opgesteld.

Er werden wel infosessies en informatierondes voor de kunstenaars georganiseerd, maar het sociaal-culturele verenigingsleven, de jeugdverenigingen en de sportverenigingen zijn blijkbaar niet geïnformeerd over de financiële en administratieve gevolgen van het nieuwe kunstenaarsstatuut.

Mijnheer de minister, bent u nog bereid het voortouw te nemen in een nieuwe informatieronde over het nieuwe kunstenaarsstatuut ten behoeve van de sociaal-culturele verenigingen, de jeugdverenigingen en de sportverenigingen? Waar kunnen de verenigingen en organisatoren terecht met hun vele concrete vragen? Dat zou niet alleen tijdens de opstartfase van het nieuwe statuut nodig zijn, maar ook nadien.

Zullen de Sociale Bureaus voor Kunstenaars vanaf 1 juli operationeel zijn, alhoewel de erkenningprocedure pas vorige week door de Vlaamse regering is vastgelegd? U hebt al aangegeven dat u aan zo'n informatieplatform wenst te werken. Wij hadden graag de stand van zaken hiervan vernomen.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil de sociaal-culturele verenigingen, de jeugdverenigingen, de sportverenigingen en de opdrachtgevers van kunstenaars uit het verenigingsleven geruststellen. Het nieuwe kunstenaarsstatuut zal voor hen weinig moeilijkheden meebrengen, maar een eenvoudig en rechtszeker systeem aanreiken. Ik wil alleen de wijzigingen aanstippen die voor het verenigingsleven relevant zijn.

Het nieuwe kunstenaarsstatuut bevestigt in de eerste plaats de reeds 30 jaar bestaande regel dat podiumkunstenaars als werknemers moeten worden tewerkgesteld. Het geeft hen ook de mogelijkheid om zich, onder voorwaarden waarover ik hier niet zal uitwijden, als zelfstandige te vestigen. Vroeger werden zij automatisch als werknemer aanzien.

Daarnaast voorziet het nieuwe kunstenaarsstatuut in een vierde en nieuwe vorm van toegelaten uitzendarbeid. Vroeger was uitzendarbeid alleen toegelaten voor bijvoorbeeld de tijdelijke vermeerdering van werk, de vervanging van een vaste werknemer of het uitvoeren van uitzonderlijk werk. Nu wordt zij ook toegelaten voor de tewerkstelling van kunstenaars door occasionele gebruikers.

Er is dus geen sprake van bijkomende regulitis voor het verenigingsleven. Het gaat om de regulisatie van wat al 30 jaar geldt. De podiumkunstenaar moet namelijk als werknemer worden tewerkgesteld. Dat kan nu voor de occasionele gebruiker op een zeer eenvoudige manier door hem via een uitzendkantoor tewerk te stellen, tenzij de kunstenaar zich alsnog na 1 juli als zelfstandige vestigt en zijn prestatie factureert.

Dat systeem zorgt ervoor dat de kunstenaar op de juiste manier van de volledige sociale bescherming als werknemer geniet. Het geeft echter ook aan de organisator de rechtszekerheid dat alles volgens de regels verloopt en hij bijvoorbeeld achteraf niet moet opdraaien bij een arbeidsongeval. De nieuwe wet voorziet ook in een vermindering van de patronale lasten vanaf 1 juli. Dat maakt de tewerkstelling goedkoper.

De aangehaalde onduidelijkheid over de occasionele gebruiker kan geen probleem vormen. De wet definieert de occasionele gebruiker immers zeer strikt. Het gaat over de werkgever of gebruiker die het organiseren van culturele manifestaties of het commercialiseren van artistieke creaties niet als hoofdactiviteit heeft of de werkgever of gebruiker die geen ander personeel tewerkstelt, waarvoor hij

Van Grembergen

onderworpen is aan het socialezekerheidsstelsel van de werknemers.

Een beroep doen op een uitzendkantoor is bovendien niet verplicht voor occasionele gebruikers, het gaat maar om een aangereikte mogelijkheid. De gene die nu een regelmatig contract heeft afgesloten volgens de wet die reeds 30 jaar van kracht is met een artiest die optreedt op een zomerfestival, hoeft zich dus geen zorgen te maken. Ik begrijp de vraag naar informatie en heb hierin reeds het voortouw genomen. Een werkgroep op mijn kabinet waarin het verenigingsleven ruim vertegenwoordigd is, heeft in zijn agenda reeds dit informatievraagstuk opgenomen en zal begin september de beste manier bepalen om daaraan tegemoet te komen.

Voor het ogenblik kunnen de verenigingen en organisatoren steeds terecht bij de helpdesk Kunsten die door de kunststeunpunten werd opgericht. Het adres is www.helpdeskkunsten.be. Ik voorzie ook in een meer uitgewerkte dienstverlening en begeleiding omtrent de sociale en fiscale problematiek van kunstenaars in het op te richten 'kunstenloket'.

Ik ga met u akkoord dat er op 1 juli nog geen erkende SBK's zullen bestaan. Het uitblijven van deze erkenning belet de opdrachtgevers echter niet om vandaag reeds een beroep te doen op een regulier uitzendkantoor. Zolang er geen specifieke erkenningsregeling is, mogen alle reguliere uitzendkantoren kunstenaars via uitzendarbeid tewerkstellen. De erkenning als SBK is veeleer een kwaliteitslabel dat moet garanderen dat uitzendkantoren die kunstenaars ter beschikking willen stellen, vertrouwd zijn met de sector en ervaring hebben met tewerkstelling in de artistieke sector. Van zodra de erkenningsregeling rond is, zullen enkel uitzendkantoren met een erkenning als SBK, uitzendarbeid van kunstenaars mogen aanbieden.

De voorzitter : De heer De Smet heeft het woord.

De heer Bart De Smet : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. U zegt dat de administratieve verplichtingen tot een minimum zullen worden beperkt. Als er wijzigingen worden doorgevoerd, moet het middenveld tijdig worden geïnformeerd over hoe een artiest moet worden geëngageerd. U zult de informatiestroom in september op gang brengen. Dat is rijkelijk laat. Het is niet fair

dat het statuut van de kunstenaars niet op tijd in werking kan treden. Dat wekt bij de kunstenaar ongenoegen op omdat alle partijen het erover eens waren dat zo'n statuut een goede zaak was. Het systeem is te laat opgestart.

Ik pleit ervoor om toch zo vlug mogelijk de informatie te verspreiden. U zegt dat er ook nog de helpdesk is om informatie op in te winnen. Ik vind echter dat de overheid zelf de informatie moet brengen naar wie ze nodig heeft. Niet iedereen weet ook dat die helpdesk bestaat.

Minister Paul Van Grembergen : De datum van september is niet door ons opgelegd. Er zijn afspraken gemaakt met de partners die aan het overleg zullen deelnemen. Alleen de maand september was een optie. De helpdesk is een middel om informatie in te winnen, maar ik weet dat die nog niet bij iedereen gekend is.

De werkgroep die dit opvolgt, heeft een zware agenda. Ze volgt de federale werkzaamheden op inzake de wet op de controle van de beheersverhoudingen, de zegeltaks op affiches, de invoering van de Europese richtlijn 'auteursrechten' naar Belgisch recht. Er is dus heel wat werk aan de winkel.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de valorisatie en bestendiging van kunstpatrimonium via een beleid van cultuurautonomie

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Laurys tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de valorisatie en bestendiging van kunstpatrimonium via een beleid van cultuurautonomie.

De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mijn vraag om uitleg gaat over het schilderij 'Het Laatste Oordeel' in Diest, een van de belangrijkste stukken van het stedelijk

Laurys

museum. Het zou dateren van de periode 1430-1445 en heeft vier eeuwen in het stadhuis van Diest gehangen. Het was opgedragen aan de schepenbank die moest oordelen over goed en kwaad. De auteur is niet gekend, maar volgens professor Steppe zou het geschilderd zijn door de Diestse schilder Gerard Brunen. Dat wordt betwist. Het is alleen duidelijk dat er een band met de stad Diest is.

Voormalig minister Kamiel Huysmans had destijds een band met Diest omdat zijn echtgenote er directrice was van een school. Boze tongen beweren zelfs dat hij een school voor zijn echtgenote heeft laten bouwen. Daar bestaat echter geen zekerheid over. Hij heeft in elk geval in 1927 het schilderij gekocht voor de Belgische staat voor 300.000 frank. Dat bedrag was een onderwaardering van het schilderij, maar toch kon de stad die som niet betalen. Ze betaalde twee schijven van 100.000 frank. De derde schijf werd dan betaald via het overdragen van de Hasseltse Poort en de Koningin Astridlaan aan de staat.

Het schilderij is in Brussel gerestaureerd. In 1957 werd onder het stadhuis in Diest een nieuw museum ingericht en werd het schilderij in bruikleen aan de stad afgestaan. Iedereen is het erover eens dat het schilderij eigendom is van de Belgische staat. In de loop van de jaren zestig drong minister Huysmans aan op een terugkeer van het doek naar Brussel. Toenmalig minister Larock heeft het paneel echter in Diest laten hangen. Er zijn stukken terugvonden van een onderhoud tussen burgemeester Cluckers en de kabinetschef van Nederlandse cultuur, de heer Flerackers over het in bruikleen geven van het doek. Het schilderij is hoe dan ook in Diest blijven hangen. De argumenten daarvoor zijn de band met Diest, het feit dat de staat geprofiteerd heeft van de onkunde van de gemeentelijke gezagsdragers en het feit dat het doek met belastinggeld werd betaald. Voor mij primeert het argument dat het schilderij werd opgedragen aan de schepenbank van Diest. Het is de trots van het museum.

Er is nu commotie ontstaan omdat de hoofdconservator van de Koninklijke Musea van België gevraagd heeft om het schilderij naar Brussel over te brengen. Er wordt een zaal ingericht voor Vlaamse primitieven, waar het schilderij zou worden opgehangen. Men wil die schilderijen samenbrengen om een overzichtstentoonstelling te kunnen geven

over de Vlaamse Primitieven. Het lijkt ons beter dat de cultuurautonomie gedecentraliseerd blijft en dat een schilderij dat eigen is aan een stad, in die stad wordt tentoongesteld. Dat is de reden waarom ik mijn vraag heb gesteld in het kader van de valorisatie en bestendiging van de cultuurautonomie. Het kan toch niet dat in Brussel alles wordt samengebracht in nationale musea, terwijl de echte kunstappreciatie zou moeten gebeuren in de stad waar het schilderij thuishoort.

Mijnheer de minister, ik weet dat uw mogelijkheden terzake beperkt zijn. Het schilderij is eigendom van de staat, het gaat om een koninklijk museum, en in die zin ontsnapt het ook aan uw bevoegdheid. Toch willen we u vragen of u als Vlaams minister van Cultuur kunt bemiddelen en een visie kunt voorleggen aan die koninklijke musea waardoor het schilderij vooralsnog in Diest kan blijven.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer Laurys, in het laatste deel van uw vraag geeft u zelf het probleem aan. Het kunstwerk is eigendom van de Belgische Staat en behoort tot de collectie van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten, dat een federale instelling is. Als dat museum voor 100 procent gebruik wil maken van zijn eigendomsrecht en het schilderij in Brussel wil tentoonstellen omdat het past in zijn tentoonstellingsbeleid, dan heb ik daar weinig verhaal tegen.

Als we tot een akkoord willen komen met Brussel, moet dat gebeuren op basis van de welwillendheid om Diest het voorrecht te geven van een gedeeld gebruik van 'Het Laatste Oordeel'. Ik ben bereid om dat gesprek te voeren. Al een aantal jaren streef ik als Vlaams minister van Cultuur naar een goede samenwerking met de federale instellingen. Vroeger bestonden er nogal wat tegenstellingen en aversies tussen de federale instellingen en het Vlaams beleid. Ik wil me hier zeker niet uitspreken over wie gelijk of ongelijk had.

Ik ben bereid om een gesprek te voeren met het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten, maar ik kan u niet garanderen dat het op zijn beslissing zal terugkomen. Misschien is het echter mogelijk om het kunstwerk op voor Diest belangrijke momenten, in Diest tentoon te stellen. Ik zoek naar tussenoplossingen die het museum niet aantasten in zijn recht op een vrij artistiek beleid, maar een zekere

Van Grembergen

vorm van agreabiliteit nastreven ten aanzien van Diest.

Ik hou u op de hoogte van het resultaat van het gesprek. Dat zal echter de nodige tijd vragen.

– *De minister verwijst naar zijn uitgebreid antwoord.*

De voorzitter : De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord en voor uw engagement om een gesprek aan te gaan met het museum.

U hebt het over het voeren van een goed museumbeleid. Eigendomsrecht wordt daarbij niet betwist. De vraag is alleen of alles gecentraliseerd moet worden in Brussel of dat er een binding behouden moet blijven met de stad waar het kunstwerk thuishoort. Dat laatste is het standpunt, zowel van de VZW als van het gemeentebestuur. Over de grond van de zaak is iedereen het eens : het liefst wil men het schilderij in Diest houden. Het lijkt ons echter een hele stap vooruit dat de minister bereid is een gesprek aan te gaan met het Koninklijk Museum.

Minister Paul Van Grembergen : Er zijn voorbeelden waarin het Koninklijk Museum van Brussel overeenkomsten heeft afgesloten met onder andere kerken om bepaalde werken daar te laten hangen. In het geval van Diest argumenteert men dat het geen erkend museum is. Die erkenning is bij ons ook nooit aangevraagd. Diest zou een stevigere positie kunnen innemen als het museum erkend zou geraken.

De heer Jan Laurys : Toen het probleem me werd signaleerd, heb ik in Diest navraag gedaan, maar niemand kon me daarop antwoorden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de uitvoering van het decreet Vlaams jeugdbeleid

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Van Hecke tot de heer Van Grembergen,

Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de uitvoering van het decreet Vlaams jeugdbeleid.

Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de minister, de beknoptheid van mijn interpellatieverzoek is omgekeerd evenredig met de problematiek die aan de basis ervan ligt. Mijn vraag sluit in hoofdzaak aan bij de brief die u hebt ontvangen van de Vlaamse Jeugdraad. Het probleem is u dus ongetwijfeld gekend.

Ik was nogal geschrokken toen ik een overzicht kreeg van de positieve en negatieve standpunten in de preadviezen. Dat zal ongetwijfeld voor heel wat paniek hebben gezorgd binnen de geledingen van de Vlaamse landelijke jeugdorganisaties. Naar aanleiding van die commotie heb ik heel wat preadviezen bekeken. Ik waardeer de grondige manier waarop de beleidsplannen besproken en becommentarieerd zijn, maar ik heb wel problemen met de conclusies die daaruit getrokken zijn.

De problematiek situeert zich in eerste instantie bij de communicatie vooraf. Met de medewerkers waarover ze beschikken, moeten de landelijke jeugdverenigingen de werking honoreren, de interne communicatie verzorgen en mensen vrijstellen om het planmatige gedeelte uit te voeren. Die realiteit moet men onder ogen durven zien. De communicatie vooraf heeft te maken met de omschakeling naar de kwalitatieve criteria en met de normen die men daarvoor hanteert. Er bestaat nogal wat vaagheid en onduidelijkheid over de manier waarop men inzake de beoordeling omgaat met de inhoud van het decreet. De nodige leidraad voor de financiële component is zeer beperkt of ontbreekt zelfs. Als we het grote aantal negatieve beoordelingen bekijken over het financiële en begrotingsluik, wordt duidelijk dat de voorafgaande informatie onvoldoende was.

Een volgend probleem dat ook in de commentaar van het steunpunt Jeugd stond, is dat de weging van behoud en kwaliteitsverbetering van de core business van die landelijke organisaties ten opzichte van de weging van het element vernieuwing, een zeer moeilijke oefening is geweest, ook voor de bestaande organisaties. Immers, voor hen was ook het kwalitatief bezig zijn met de core business van behoud en kwaliteitsverbetering van wat men al doet, het uitgangspunt. Ze hebben dat ook ingeschreven in de doelstellingen van hun plannen. Het heeft ook te maken met de vraag de primaire doelstellingen het best kunnen ingevuld worden. Het feit dat

Van Hecke

het element vernieuwing een veel hogere wegingscoëfficiënt heeft gekregen, speelt zeker een rol, in de negatieve conclusie van een aantal preadviezen. Wie de vergelijking maakt met de bestaande organisaties, zal de weging van de vernieuwing ten opzichte van de kwaliteitsverbetering van de core business wel ervaren hebben.

Er waren ook problemen met het hanteren en invullen van de nulmeting. De nulmeting was de situatie tijdens het jaar voorafgaand aan de indiening van de beleidsnota's. Die nulmeting gaf ook al een vertekend beeld door de werkdruk en de herziening van subsidies in die organisaties tijdens de laatste jaren. Ze konden dus niet groeien. Het nieuwe decreet bevatte een impuls om aan te geven dat die organisaties zouden kunnen groeien. Daarbij werden ze echter beoordeeld op een situatie die eigenlijk bevroren was.

Mijnheer de minister, in de brief die u hebt ontvangen over de preadviezen, hebt u waarschijnlijk gemerkt dat heel veel belang wordt gehecht aan een juiste startpositie voor al die organisaties. Men wil overleg plegen over een andere nulmeting. Wat de definitieve adviezen betreft, wil men eerst overleggen, ook met de administratie en met de sector. We mogen het belang daarvan niet onderschatten.

Ik heb ook nogal wat problemen met het financiële luik in de conclusies van de preadviezen. Er wordt enerzijds een negatief oordeel uitgesproken over de subsidievraag en anderzijds over het gevraagde subsidiebedrag. Een negatief advies voor de subsidievraag zou dan betekenen dat men niet in aanmerking zou komen voor de variabele subsidie. Ik weet ook wel dat de vaste subsidiëring niet in het gedrang komt. De variabele subsidie zorgt echter wel voor de dynamiek binnen de organisatie.

Een negatief oordeel op het gevraagde subsidiebedrag zou wel het gevolg kunnen zijn van het feit dat sommige organisaties de lat wel zeer hoog hebben gelegd. Men wil dat bedrag tot normale proporties herleiden. Mijnheer de minister, het is me niet helemaal duidelijk of die negatieve beoordeling slaat op het bedrag dan wel op de aanvraag.

Welk gewicht heeft het preadvies? Wat kan daar nog aan veranderen? Ik heb een aantal van die adviezen gelezen. Het is duidelijk de bedoeling dat op die adviezen wordt gereageerd. Aanvullingen zijn mogelijk. Ik heb het nu niet over het indienen van een volledig nieuw beleidsplan. De toegevoegde documenten moeten worden opgenomen in het

dossier van elke organisatie. Het gaat dus niet enkel om het eindadvies, maar ook om het preadvies en de opmerkingen. De minister kan de bijkomende elementen beoordelen en nagaan of er voldoende rekening mee werd gehouden.

In het preadvies aan de organisaties is het echter niet altijd duidelijk wat nu opmerkingen, vragen en vaststellingen zijn. In de huidige stand van zaken is er heel wat onzekerheid over wat nu van de organisaties wordt gevraagd. Qua communicatie zal er nog een tandje moeten worden bijgestoken om te zorgen dat de reacties op de preadviezen correct kan gebeuren.

Mijnheer de minister, het was nu de eerste keer. U zult de u kenmerkende mildheid ook hier moeten tonen. De beoordelingscriteria zijn immers vaag.

Op welke wijze zal er rekening worden gehouden met de antwoorden? Kan er nog een gesprek plaatsvinden? Het is bovendien totaal onduidelijk hoe de vertaling van het advies naar een subsidiebedrag zal verlopen.

Het is me eveneens onduidelijk wat de positie van de administratie is. In welke mate werden zij al betrokken bij de formulering van het preadvies? Ik heb daarover diffuse berichten gehoord. Als ik de werkverdeling tussen de beoordelingscommissie en de administratie beschouw, dan zijn er twee adviezen. De beoordelingscommissie houdt zich bezig met het inhoudelijke aspect, zoals de beleidsplannen, de doelstellingen, de actieplannen, enzovoort. De administratie, zo dacht ik, zou zich inlaten met de financiële kant.

In de preadviezen komt dit niet tot uiting, alles valt daar samen. Wil dit zeggen dat de administratie ook al een advies heeft gegeven bij het preadvies? In het huidige preadvies worden de taken van de beoordelingscommissie en van de administratie met elkaar verweven. Leidt dit niet tot problemen bij de administratie? Ze krijgt het advies van de beoordelingscommissie, en daarna adviseert ze u over welke houding u daarover moet aannemen. Het is moeilijk in te schatten welke ruimte u nog hebt bij de definitieve beoordeling of beslissing over elk ingediend dossier. De administratie werd immers al betrokken bij het advies zelf. Ze heeft dan toch niet meer de vrijheid om u een onafhankelijk standpunt te laten innemen, tenzij u beslist die adviezen blindelings te volgen. Dat is echter niet uw gewoonte.

Ik heb de indruk dat de administratie al een relatief actieve rol speelt, zowel bij de totstandkoming

Van Hecke

van het preadvies als bij het opstellen van het definitieve advies. We mogen niet blind zijn voor de gevolgen van deze finale beoordeling. De Jeugdraad stelt dat de beoordeling van de beleidsnota's – en ik citeer : 'toch wel een hertekening van het jeugdwerklandschap met zich meebrengt. Organisaties op hun werking en kwaliteit beoordelen en subsidiëren, zal een sturing geven door de overheid aan het jeugdwerk'.

Het is dan ook belangrijk dat de visie van de overheid, en de minister in het bijzonder, hierover bekend zijn. De Jeugdraad vindt dat er een open dialoog over de visie mogelijk moet zijn vooraleer men via het opvolgen van de adviezen een bijsturing zal realiseren.

De gevolgen op langere termijn zijn belangrijker dan die op korte termijn. De gevolgen op korte termijn zijn de vertaling van het advies in een subsidiebedrag. Bij de lange termijn gaat het om de weging van de elementen die in het advies worden opgenomen. Daar betreft het een beleid en visie over de richting die het jeugdwerk moet uitgaan.

Ik steun de Vlaamse Jeugdraad hierin volledig. Er mag geen verdoken agenda worden gehanteerd. We moeten daar vooraf open over dialogeren als we willen dat iedereen 'mee' is. Het decreet heeft heel veel mogelijkheden, kwaliteit staat boven kwantiteit. Het mag niet leiden tot een verdoken sturing zonder overleg en zonder draagvlak.

Mijnheer de minister, ik vraag uw clementie voor de bezorgdheid en onzekerheid van de Jeugdraad. Het percentage van de negatieve advisering ligt erg hoog. Vermits u het domein kent, verwacht ik een degelijk antwoord dat de onrust kan wegnemen.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, mevrouw Van Hecke, de adviescommissie heeft – zoals bepaald in artikel 13 van het uitvoeringsbesluit bij het decreet op het Vlaamse jeugdbeleid – eind april preadviezen uitgebracht over de door de landelijk georganiseerde jeugdverenigingen ingediende beleidsnota's. Indien gewenst, konden de verenigingen hierop reageren voor het einde van de maand mei. De preadviezen zijn in feite een doorlichting van de door de verenigingen ingediende dossiers, met daarbij een appreciatie van het werk van die verenigingen. Deze preadviezen tellen gemiddeld een vijftal bladzijden. U

hebt er zelf een aantal gelezen en u hebt vastgesteld met welke ernst en deskundigheid ze zijn opgesteld.

De commissie geeft zowel aan wat zij positief dan wel negatief beoordeelt. Het zal geen verwondering wekken dat er geen enkele beleidsnota is die uitsluitend positieve elementen bevat. Evenmin is er een beleidsnota ingediend van het landelijk jeugdverenigingsleven waarover niets positiefs kan worden gezegd. Het is een analyse ten gronde en zonder vooroordelen. Dit systeem werd voor het eerst ingevoerd. Dit moet als goed voorbeeld dienen voor een technische benadering.

De commissie heeft aan het eind van deze preadviezen, bij wijze van samenvatting, kort gesteld hoe ze de beleidsnota in algemene termen beoordeelt. Hierbij maakt ze een onderscheid tussen de 'inhoud van de beleidsnota' en de door de vereniging geformuleerde subsidievraag. Onder de 'inhoud van de beleidsnota' moet onder andere worden verstaan : werd een heldere missie geformuleerd ? Zijn de doelstellingen voldoende specifiek geformuleerd ? Zijn de doelstellingen voldoende meetbaar ? Zijn de doelstellingen aangepast ? Zijn ze realistisch ? In welk tijds kader worden ze geplaatst ? Dat wordt de Smart-formule genoemd.

Lag er een democratisch proces aan de basis van de beleidsnota ? In welke mate wordt maximale participatie van alle jongeren, in het bijzonder kansengroepen, nagestreefd door de vereniging ? In welke mate wordt kwaliteitszorg nagestreefd ? Is de beleidsnota het product van een of een paar personen of werd naar een draagvlak binnen en buiten de organisatie gezocht ? Is de nota inhoudelijk consistent ? Ik geef hierop graag het volgende antwoord.

Vaak heeft de commissie moeten vaststellen dat ze op zich een positieve indruk had van de beleidsnota, maar dat de door de vereniging gevraagde subsidiebedragen onvoldoende onderbouwd waren. In een dergelijk geval maakte ze dus duidelijk dat ze een positief oordeel had over de inhoud, maar negatief adviseerde over het gevraagde bedrag.

Deze uitspraak wordt niet geïnspireerd door de hoogte van de volgend jaar voor de subsidiëring van het landelijk georganiseerde jeugdwerk beschikbare kredieten. Ze is uitsluitend gebaseerd op de gegevens die door de verenigingen werden bezorgd en de daarbij geleverde motivatie voor een subsidieverhoging. We willen erop wijzen dat in veel van de door de verenigingen ingediende beleidsnota's plotse en sterke verhogingen worden

Van Grembergen

voorgesteld, die zeer vaak slechts zwak worden onderbouwd. Sommige verhogingen gaan zelfs tot tien keer het huidige subsidiebedrag.

Bovendien is er vaak een sterke en niet of onvoldoende beargumenteerde verhoging van het aandeel van de subsidies van de Vlaamse overheid in de totale inkomsten van de vereniging. De vraag over een verschil in beoordeling van de erkennings- en subsidiëeringsaanvragen is niet zo duidelijk. De commissie geeft uitsluitend een advies met het oog op het bepalen van het subsidiebedrag voor 2004 tot 2006.

De commissie is niet betrokken bij de erkenningsprocedure voor het landelijk georganiseerd jeugdwerk. De bepalingen die zijn opgenomen in de artikels 2 en 3 en van 41 tot 52 van het decreet geven de erkenningsnormen en de -procedure aan. Indien een vereniging erkend wordt, dan kan ze steeds aanspraak maken op een subsidie. Een negatief advies betekent dus zeker niet dat de vereniging in de toekomst niet gesubsidieerd zal worden. Ik wil benadrukken dat de commissie geen uitspraken in die zin heeft gedaan. Een negatief advies betekent dat de commissie de minister zal adviseren de vereniging een lager bedrag toe te kennen dan door de vereniging gevraagd. Dat kan dus betekenen dat ze meer krijgt dan in het verleden.

Het gaat dus om een preadvies. De organisaties hebben intussen de kans om te reageren, of hebben die kans gekregen. Het eindadvies is in opmaak. De adviescommissie zal nu uitmaken of de commentaar werd opgevolgd of niet.

U hebt het over een bevroren situatie. Dat is natuurlijk een eenzijdige benadering, want het gaat slechts om een momentopname. Voor de eerste keer wordt er naar 100 percent uitvoering van het decreet gestreefd.

De administratie levert alle stukken aan de commissie en ondersteunt de commissie in haar advieswerk. Ze geeft ook advies. Ofwel geeft ze aan dat ze akkoord gaat, ofwel geeft ze aan waarmee ze niet akkoord gaat, en waarom. Er is dus geen rechtstreeks ingrijpen in het advies dat wordt gegeven, maar een soort voorafgaande communicatie over die situatie.

Er wordt een dialoog gevoerd met de organisaties, indien nodig met elke organisatie individueel. Na de beslissing in verband met het bedrag moet in

onderling overleg een subsidieovereenkomst worden afgesloten op basis van de beleidsnota van de vereniging. Bovendien is er ook overleg in de reflectiegroep. Er is dus zeker geen verborgen agenda.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, misschien ligt het aan de beknoptheid van mijn vraag, maar ik heb nog geen antwoord gekregen op de opmerking van de Vlaamse Jeugdraad over het uitgangspunt van de nulmeting. De raad vroeg een bijsturing naar een meer reëel kader dan vandaag werd gehanteerd.

Bevat het preadvies elementen die al zijn ingebracht door de administratie ? Dat is me niet duidelijk. U hebt het over een voorafgaande communicatie. Ik wil niet beweren dat de administratie aanwezig was bij de besprekingen, maar ze heeft blijkbaar de richting die de commissie uitging in bepaalde dossiers gekend en daar al opmerkingen bij geformuleerd. Het preadvies zou dus een combinatie zijn van de eigen beoordeling en die opmerkingen. Ik blijf daar problemen mee hebben in het licht van de verdere stappen. In deze stand van het dossier zijn ze immers al betrokken partij. Tenzij men hen niet heeft beluisterd, kunnen ze niet anders dan consequent zijn en dit als voorstel doen aan de minister, voor zijn eindbeoordeling. Het zou immers verschrikkelijk schizofreen zijn te moeten zeggen : we hebben een inbreng gehad, en ze hebben wel naar ons geluisterd, maar toch lijkt het nergens op.

Ik weet dat sommige verenigingen optimistische bedragen hebben ingebracht, naar aanleiding van de herschikking. Ze vinden wellicht dat het nu of nooit is. Ik vraag toch begrip voor hun positie. In een aantal antwoorden waarin ik inzage heb gekregen, probeert men aan te geven waarom men nu met een zekere hoopvolle verwachting rekt op wat soelaas voor de werking die men nastreeft. Er zijn immers een aantal financieringsbronnen verdwenen. Dan denk ik aan de loterijmiddelen, die destijds ook naar landelijke jeugdorganisaties zijn gegaan. Ook betekenden de detacheringen een enorme ontlasting van het personeelsbudget. Ondertussen zijn de organisaties gaan rekenen op het behouden van dat personeel. Dat was ook nodig voor die werking.

In de beoordeling wordt ook gesteld dat het niet heel duidelijk is waar de middelen vandaan komen. Moederorganisaties hebben wat geld toegestopt

Van Hecke

om die jeugdwerking – en ik ben er van overtuigd dat het over jeugdwerk gaat – te laten overleven. Dat geld werd eigenlijk niet gegenereerd door de juiste kanalen, namelijk de subsidiëring van het landelijk jeugdwerk en de eigen inkomsten. Er was dus sprake van een tijdelijke ondersteuning, tot dat nieuwe decreet er zou komen, met vers geld. Die realiteit mag niet worden onderschat. Die jeugdorganisaties konden niet altijd duidelijkheid verschaffen over de herkomst van die middelen. Ze wendden die aan om niet te verzuipen.

Nu maken ze aanspraak op het juiste kanaal voor betoelaging. Er is dus sprake van een grijze zone. Mijnheer de minister, ik vraag uw begrip daarvoor. Ik denk dat de leden van de beoordelingscommissie dat soms wel konden inschatten, maar daar dit niet op papier stond, konden ze niet zeggen dat ze daar een inzicht in hadden. Het is dus niet zo eenvoudig om dit te beoordelen. Alle organisaties hebben hun eigenheid. Nochtans worden ze beoordeeld volgens dezelfde criteria, terwijl ze zich op totaal andere domeinen bevinden en eigenlijk totaal anders werken. Er is dus nood aan een zekere empathie.

Ik hoop dat u, ook op basis van de nu aangebrachte opmerkingen en argumenten, rekening zult houden met het specifieke karakter van elk van die organisaties. Ik reken op een goed verloop van de verdere afhandeling.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Het lijkt me goed dat bij het zeer nauwgezet volgen van dit dossier nog een aantal aanvullende gegevens worden meegedeeld.

Als men de nulmeting louter decretaal bekijkt, dan kijken we alleen naar de middelen van de allocatie van het landelijk jeugdwerk. Het decreet zegt immers dat de 80-percentregel van toepassing is op het subsidiebedrag van verleden jaar. In feite heeft de commissie niet alleen de bedragen gekregen van de huidige situatie, met die middelen : voor elke organisatie staat ook vermeld welke inkomsten ze heeft gekregen van de nationale loterij en via de detachering. De commissie kent dus de reële situatie van de organisaties en zal bij haar beoordeling uitmaken wat het precieze bedrag is dat ze denkt dat die organisaties nodig hebben.

De administratie is aanwezig bij de werkzaamheden van de commissie, al was het maar om de verslagen te maken. De commissieleden hebben nu al vreselijk veel werk. Als we hen ook nog eens vragen zelf alle brieven te schrijven en te versturen, dan moeten we daar voltijdse jobs van maken. De administratie is daar dus bij aanwezig. Ze levert ook alle elementen die de commissie vraagt of nodig acht om tot een besluit te kunnen komen. De administratie geeft ook duidelijk aan wanneer en waarom ze het niet eens is met de commissie, in een aantal adviezen of preadviezen. Er is dus een duidelijk onderscheid tussen het advies van de administratie en het advies van de commissie als de administratie het niet eens is met de commissie.

In een aantal preadviezen wordt inderdaad gewezen op de relaties met moederorganisaties en het feit dat de herkomst van de middelen niet altijd even duidelijk is. Dat is zelfs zo voor een aantal andere organisaties, waarbij men een stijging van de inkomsten op rekening van de Vlaamse Gemeenschap ziet, maar waarbij andere inkomsten – die niet noodzakelijk afkomstig zijn van andere organisaties – onverklaarbaar dalen. Die opmerking is ook telkens gemaakt. Ik hoop dat de organisaties in hun repliek de kans zullen hebben aangegrepen om dat te verduidelijken.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de minister, gaan de definitieve adviezen van de beoordelingscommissie aan u ook naar de organisaties ?

Minister Paul Van Grembergen : Tussen het ogenblik dat ik het advies krijg en het ogenblik dat ik de beslissing neem, gaat dat advies niet eerst naar hen.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Maar ze zullen het advies uiteindelijk wel zien. Het zal in het dossier zitten, naar aanleiding van uw beslissing.

Minister Paul Van Grembergen : Inderdaad.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door mevrouw Van Hecke werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Voorzitter

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de ongewilde bescherming van privé-gebouwen door de dienst Monumenten en Landschappen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Huybrechts tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de ongewilde bescherming van privé-gebouwen door de dienst Monumenten en Landschappen.

De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mijnheer de voorzitter, de afdeling Monumenten en Landschappen verleent bepaalde waardevolle gebouwen, waaronder gebouwen in privé-bezit, het statuut van beschermd monument.

Het renoveren van beschermde monumenten is evenwel een bijzonder kostelijke zaak. Alles moet immers volgens de regels van de kunst gebeuren. Op deze wijze zadelt de afdeling Monumenten en Landschappen privé-eigenaars soms ongewenst met zeer hoge kosten op.

Burgemeester Rotthier van Mol laakt dit onzorgvuldig beschermen van privé-gebouwen. Hij vindt dat de Vlaamse overheid middelen moet vrijmaken om de bescherming van privé-gebouwen financieel haalbaar te maken. Bestendig gedeputeerde Helsen beaamt deze stelling en is van mening dat de afdeling Monumenten en Landschappen niet echt rekening houdt met de sociale aspecten van een bescherming.

Helaas is het resultaat dat heel wat beschermde monumenten momenteel staan te verkommeren omdat de dure renovatie voor de eigenaar financieel niet haalbaar is. Bovendien blijkt de verkoop van een beschermd monument, zeker als het in min of meer verkommerde staat verkeert, niet zo evident. Het beschermen van waardevolle monumenten is uiteraard een goede en noodzakelijke aangelegenheid. De vraag is evenwel of privé-personen

ongewild met de hoge renovatiekosten kunnen worden belast.

Mijnheer de minister, op basis van welke criteria gaat de afdeling Monumenten en Landschappen tot de bescherming van een privé-gebouw over ? Hebt u reeds richtlijnen uitgevaardigd om een einde te stellen aan de soms overdreven en willekeurige beschermingsstrategie ? Heeft de Vlaamse regering al initiatieven genomen om de privé-eigenaars van beschermde gebouwen financieel te ondersteunen ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, de discussie over de bescherming van privé-panden is volop aan de gang. Dat deze discussie wordt gevoerd, is uiteraard geen slechte zaak. We mogen evenwel niet vergeten dat het monumentenbeleid zich over het geheel van het erfgoed in de onroerende sector moet ontfemen. Of het hier om de bezittingen van privé-personen of van publieke instanties gaat, maakt op dit vlak niets uit.

Het beschermen van monumenten, stads- en dorpsgezichten wordt geregeld door het decreet van 3 maart 1976, dat door het decreet van 22 februari 1995 is gewijzigd. In dit decreet wordt een monument gedefinieerd als 'een onroerend goed, werk van de mens, van de natuur of van beide samen, dat van algemeen belang is omwille van zijn artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde, met inbegrip van de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken, inzonderheid de bijbehorende uitrusting en de decoratieve elementen.'

De basis van het Vlaams beschermingsbeleid wordt gevormd door de systematische inventarisatie van het bouwkundig erfgoed. Deze inventarisatie, die in de loop van de jaren zeventig is opgestart, wordt gepubliceerd in de zeer prestigieuze reeks 'Bouwen door de eeuwen heen'. Met uitzondering van de behandeling van een aantal West-Vlaamse arrondissementen, wordt deze reeks volgend jaar stopgezet. Op dat ogenblik zal de oplijsting het Vlaams grondgebied volledig dekken.

Op basis van deze overzichtsinventaris wordt per gemeente een selectie gemaakt van onmiskenbaar waardevolle gebouwen die omwille van het algemeen belang best worden behouden en wettelijk worden beschermd.

Van Grembergen

Bij die inventarisatie houden we geen rekening met de vraag wie de eigenaar van deze panden is. Indien we hier wel rekening mee zouden houden, zouden we een vertekend beeld van de situatie krijgen. Aangezien deze werkwijze in een objectief en evenwichtig opgebouwd beschermingsbeleid resulteert, ben ik het niet eens met de stelling dat de afdeling Monumenten en Landschappen een overdreven en willekeurige beschermingsstrategie zou hanteren.

Voor monumenten in privé-eigendom voorziet de Vlaamse overheid in een onderhoudspremie. De betoelaging bedraagt 40 percent van de onderhoudswerken die niet meer dan 15.000 euro kosten en 25 percent van de onderhoudswerken die 15.000 tot 30.000 euro kosten. Voor onderhoudswerken die meer dan 30.000 euro kosten, wordt geen premie toegekend.

Indien een dossier is ingediend en ontvankelijk is verklaard, wordt de onderhoudspremie vrijwel steeds binnen een periode van een jaar toegekend. Wie voor een gespreide onderhoudsbeurt kiest en, bijvoorbeeld, het eerste jaar dak- en houtwerken, het tweede jaar gevelwerken en het derde jaar nog andere werken laat uitvoeren, kan bovendien verschillende jaren na elkaar een onderhoudspremie ontvangen. Het Vlaams Gewest, de betrokken provincie en de betrokken gemeente betalen samen 40 percent van de restauratiewerken aan een beschermd monument in privé-eigendom. Aansluitend op deze onderhouds- en restauratiepremies kan de eigenaar van een beschermd gebouw de helft van de niet door de hogervermelde premies gedekte uitgaven tot een plafond van 25.000 euro fiscaal aftrekken.

Zodra een pand wordt beschermd, ontvangt de eigenaar al deze informatie. Bovendien wordt de eigenaar steeds bij de beschermingsprocedure betrokken. De eigenaar kan een gemotiveerd bezwaar indienen. Dit betekent uiteraard niet dat we het algemeen beleid en de algemene keuzes die we in verband met deze materie moeten maken, door het persoonlijk standpunt van de eigenaar laten ondergraven.

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik ben uiteraard niet gekant tegen het beschermen van ons erfgoed, maar ik ben wel van mening dat de overheid erover moet

waken dat de bescherming van een gebouw de eigenaar niet in financiële moeilijkheden brengt.

Minister Paul Van Grembergen : De eigenaar van een beschermd gebouw is enkel verplicht om dit gebouw in stand te houden. Dit is de striktste opvatting van de huidige regelgeving. De eigenaar mag zijn pand niet laten verkommeren.

Indien de eigenaar tot een restauratie of tot andere ingrepen overgaat, kan hij een betoelaging tot 40 percent van de totale kosten ontvangen. Deze betoelaging kan in een planmatige aanpak worden ingepast.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de bescherming van de historische site Pilkem Ridge in Ieper

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Verfaillie tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de bescherming van de historische site Pilkem Ridge in Ieper.

De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie : Mijnheer de voorzitter, de afdeling Monumenten en Landschappen heeft de site Pilkem Ridge onderzocht en heeft getracht de waarde van deze voormalige frontstreek in te schatten. Een aantal opgravingen moeten de discussie over de eventuele bescherming van Pilkem Ridge nog verder uitdiepen. Deze opgravingen zijn in september 2002 van start gegaan. Bovendien is in dit verband een internationale onderzoekscommissie opgericht en heeft het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium een driedelig rapport over de site opgesteld.

Mijnheer de minister, wat is het resultaat van het onderzoek van de afdeling Monumenten en Landschappen ? Hoe luiden de bevindingen van de internationale onderzoekscommissie ? Wat staat in het driedelig rapport van het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium ? Overweegt u een klasering van deze historische site ? Welke initiatieven zult u in dit verband nog nemen ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, in verband met dit dossier heb ik mijn woordkeuze steeds zeer strak in de gaten gehouden. Gezien de gevoeligheid van de materie moeten we dossiers waarbij overledenen of slachtoffers betrokken zijn steeds op een bijzonder delicate manier behandelen.

Wat het onderzoek betreft dat werd uitgevoerd door de afdeling Monumenten en Landschappen, verwijs ik naar het antwoord dat ik in deze commissie heb gegeven op 14 maart 2002.

Wat uw tweede vraag betreft, werd aan drie buitenlandse historici gevraagd een onderzoek te voeren naar de betekenis van het slagveld Pilkem Ridge. Vorig jaar werd een eerste deel van die studie ingediend. Mede op basis van dat eerste deel heeft het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium locaties uitgekozen om enkele proefsleuven te graven om het bodemarchief te onderzoeken.

Begin dit jaar werd het tweede deel van de studie 'Het belang van Pilkem voor Frankrijk' afgeleverd. De auteur gaat hier in detail in op de gebeurtenissen aan dit deel van het front in april 1915 toen tussen Steenstrate en Pilkem de eerste massale gasaanval werd uitgevoerd. Nadat in het eerste deel van de studie de historische en emotionele waarde van Pilkem Ridge geschetst was vanuit Brits standpunt, onderstreept de tweede auteur het historisch belang van die dramatische gebeurtenissen voor Frankrijk.

Het derde deel van de studie gaat meer in detail in op het Britse aandeel in de krijgsverrichtingen aan het front bij Ieper. De rapportering van deze studie heeft echter vertraging opgelopen. De afdeling Monumenten en Landschappen blijft er bij de auteur op aandringen dat hij zijn rapport zo snel mogelijk indient.

Wat uw derde vraag betreft, is in april 2002 het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium gestart met het vooronderzoek van het gebied dat in het verlengde ligt van het huidige traject van de A19. Dit onderzoek bestond uit het doornemen van lectuur, het bestuderen van trenchmaps – dat zijn veldkaarten die de wisselende posities van de legereenheden weergeven -, de studie van luchtfoto's en een intensieve veldkartering. Over een breedte van 100 meter werd het 7 kilometer lange tracé volledig afgespeurd.

Bij de veldprospectie werden resten en/of aanwijzingen gevonden van munitie, prikkeldraadversperringen, loopgraven, smalspoorwegen, telefoonleidingen, bunkers, verzakkingen, wapens en uitrustings-elementen van soldaten zoals scherven van flessen of rumkruiken, fragmenten van helmen, een harnas, spaden, enzovoort. Zeer nuttig bleken ook de contacten met de lokale of later verhuisde bevolking, met de landbouwers en met allerlei verzamelaars. Meer dan zeventig mensen werden geïnterviewd. Het verslag van dit vooronderzoek mag tegen eind 2003 verwacht worden.

Op basis van dit vooronderzoek werden negen opgravingszones afgebakend : ten eerste, de Turco farm area of het druk Brits loopgravennetwerk ; ten tweede, de zone met Britse en Duitse loopgraven, bunkers en dug-outs ; ten derde, het Duits-Frans front – de vroegste loopgraven in het kader van de gasaanvallen ; ten vierde, de Britse dug-out ten oosten van Cross Roads Farm ; ten vijfde, de Canadese dug-outs ; ten zesde, de Forward Post ; ten zevende, de Duitse linies in 1915 ; ten achtste, de Duitse linies uit 1917 ; en ten negende de Welsh-compagnie die onder vuur lag op 31 juli 1917.

De opgravingen gingen van start in november 2002. Er werden toen drie proefsleuven getrokken in de eerste zone. De aanwijzingen voor loopgrachten, shelters en geschutsposten waren meteen duidelijk. Ook werden de skeletten van een Britse en een Franse soldaat geborgen. Er zijn dus geen masagraven aangetroffen.

Twee proefsleuven ter hoogte van de tweede zone leverden zeer goed bewaarde resten van Duitse stellingen op. Door het overvloedig gebruik van solide constructiehout zijn loopgrachten, onderstanden en dergelijke meer, veel substantiëler bewaard.

Eén landbouwer werd bereid gevonden om z'n gronden tijdens het groeiseizoen tegen betaling archeologisch te laten onderzoeken. Zo kon de vierde zone tijdens de afgelopen maanden grondig worden aangepakt. Opnieuw werden tal van loopgrachten aangesneden. Haakse oversnijdingen wijzen hierbij op wisselende oorlogskansen en totaal veranderde gevechtslinies. Bepaalde loopgrachten vertonen dan weer drie opeenvolgende fases en weerspiegelen een lange besteding van een bepaalde frontlijn. Van dit onderzoek zal in de loop van 2004 een verslag worden opgemaakt.

Aangezien het archeologisch onderzoek nog bezig is en de rapportering pas in de komende maanden zal worden vervolledigd, is het nog te vroeg om ons

Van Grembergen

uit te spreken over eventueel beschermende maatregelen.

De mobiliteitscel van het departement Leefmilieu en Infrastructuur zal intussen – en daarmee ben ik bij uw vijfde vraag beland – een onderzoek uitvoeren naar de verbinding Ieper-Veurne en de ontsluiting van de Westkust. De procedure tot toewijzing van de opdracht is momenteel nog bezig. Belangrijk daarbij is dat de meest representatieve diensten zowel op het Vlaamse niveau, waaronder de afdeling Monumenten en Landschappen en het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium, als op het provinciale en gemeentelijke niveau, betrokken worden bij de studie via de stuurgroep waarin ook de Franse administratie voor de wegen en the Commonwealth War Graves Commission vertegenwoordigd zijn.

Rekening houdend met de gevoeligheden die kunnen ontstaan, kan men nooit tot een zuiver eenzijdige en dwingende situatie komt vanuit één structuur. Er is voorlopig nog geen eindconclusie over de erfgoedwaarde van het historisch slagveld van Pilkem Ridge.

De voorzitter : De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Dit wordt nog vervolgd.

Minister Paul Van Grembergen : De manier waarop we werken, geeft duidelijk de zorg en de behoedzaamheid aan waarmee we een conclusie willen formuleren. We willen niet dat iemand ons achteraf kan verwijten dat we geen rekening hebben gehouden met de geschiedenis, of met de Franse, Duitse of Engelse gevoeligheden.

De heer Jan Verfaillie : Ik heb van de afdeling Monumenten en Landschappen vernomen dat die meer vondsten had verwacht. Er zouden met andere woorden weinig beschermingsvolle zaken te vinden zijn.

Minister Paul Van Grembergen : Zij kan daar voorlopig geen eindconclusie over formuleren. Zelfs als het quantum lager ligt dan verwacht of gehoopt, de eindconclusie zal de eindconclusie zijn. Daarbij is niet alleen wat in de bodem zit belangrijk, maar het hele historische kader.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.21 uur.*
